

Kristillinen miestenlehti Tosimies

4/21 7,00 €

4 **Voiton Talo Karmel-vuoren juurella**

16 **Onko Jumalalla huumorintajua?**

24 **Asiaa sydämestä**

► KUSTANTAJA

Faktapro Oy
Jänismäki 1 A
02940 Espoo
puh. (09) 54 79 74 10
info@faktapro.fi

► TOIMITUS

Jänismäki 1 A
02940 Espoo
puh. (09) 54 79 74 10
toimitus@tosimies-lehti.fi

► PÄÄTOIMITTAJA

Kimmo Janas
puh. 050 912 7332
kimmo.janas@tosimies-lehti.fi

► ISSN 1458-3224

► KUVANKÄSITTELY

Faktapro Oy/Petri Janas

► PAINO

KTMP Group
Mustasaari

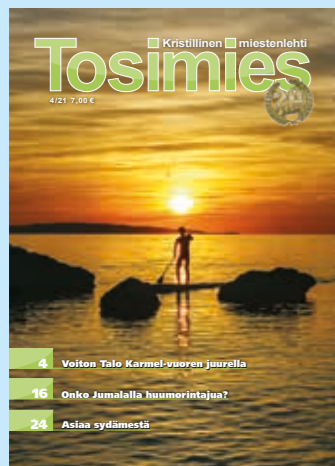
► ILMOITUSHINNAT 2021

(+ alv 24%)

	mv	2-väri	4-väri
1/1	1.150 €	1.350 €	1.600 €
1/2	670 €	850 €	1.000 €
1/4	400 €	500 €	570 €
1/8	240 €	270 €	350 €

► TILAUKSET

Kestotilaus: 40 € (6 numeroa/vsk)
Määräaikaistilaus: 45 € (12 kk)
tilausmaksut sis. alv 10 %
tilaukset@tosimies-lehti.fi
www.tosimies-lehti.fi
puh. (09) 54 79 74 10

► KANSI

Suppailu on ollut yksi tämän kesän suosikkiharrasteista.
© Damir Spanic/Unsplash

Sisälllys 4 / 2021

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Voiton Talo Karmel-vuoren juurella
- 7 Lyhyestä virsi kaunis
- 8 Kristittyjen vainot lisääntyvät maailmalla
- 11 Sopenen!
- 12 Lukijan kynästä Olenko hyvän- vai pahanpuhuja?
- 13 Lyhyestä virsi kaunis
- 14 Kolmekymmentä vuotta Albanian avautumisesta
- 16 Onko Jumalalla huumorintajua?
- 18 Olavi Kumpulainen: Aikamedia Oy:n uusi toimitusjohtaja
- 21 Taivaasta tuulee
- 23 Pohojamaan kautta...
- 24 Asiaa sydäimestä Lääketieteen sekä filosofian näkökulmasta
- 26 Tosimies lukee
- Johanna Ilmakunnas & Anu Lahtinen: Perheen jäljillä – Perhesuhteiden moninaisuus Pohjolassa 1400-2020
 - Sakari Orava ja Tarja Lappalainen: Elämäni urheilu- ja kirjallisuus
 - Eitan Bar: Messias ja rabinin opetus – Miksi juutalaisuus ei hyväksy Jeesusta Messiaana?
- 28 Nikolai Luomaaja ja hänen päiväkirjansa
- 30 Tosikuvat
- Fast & Furious 9
 - Isä – the Father
- 32 Täyssähköisesti Volvolla
- 35 Lyhyestä virsi kaunis
- 36 Puhdasta energiaa tyrnipellolta
- 38 Jarmo Ojanperä: Tärkeintä on, ettemme jää paikoillemme
- 40 Tosimies testaa: Sunlightilla kohti auringonlaskua

▲ Sasha on yksi Karmel-vuoren juurella toimivassa Voiton Talossa kuntoutunut mies.

▲ Aikamedia Oy:n uutena toimitusjohtajana on aloittanut Olavi Kumpulainen.

▲ Reijo ja Anneli Koivu viljelevät Luvialla vitamiinipomia, tyrniä.

▲ Tosimiehen testissä matkailuauto Sunlight Adventure Edition.

Passilla vai ilman?

Korona jaksaa puhuttaa ihmisiä ympäri maailmaa. Uusin kiistelyn aihe koronavirukseen liittyen on koronapassi. Maamme hallitus näytti vihreää valoa passin kehittämiseksi, monissa maissa koronapassi on jo käytössä. Esimerkiksi Ranskassa vaaditaan koronapassi, jos mieli ravintolaan, kahvilaan tai pitkän matkan junaan.

Ranskan presidentti Macron totesi jokin aika sitten: ”Vapaudellamme ei ole mitään merkitystä, jos tartutamme ystävämme, naapurimme tai isovanhempamme. Vapauteen kuuluu myös vastuullisuus.”

Osa koronapassin vastustajista huomauttaa passin pakottavan kaikki ottamaan rokotuksen – vastoin omaa tahtoaan. Tilastot kuitenkin osoittavat, että täyden rokotusajan saaneella ihmisellä on lähes täydellinen suoja koronaviruksen vakavampaa tautimuotoa vastaan. Eikä takavuosien poliota, isorokkoa tai koleraa olisi saatu kuriin ilman rokotuksia.

Passin vastustajat pelkäävät myös sen käyttöönoton lisäävän ihmisten eriarvoisuutta, ovatpa rohkeimmat ehdineet jo verrata koronapassia juutalaisten käyttämään keltaiseen Daavidin tähteen holokaustin aikana...

Kyllähän rokotetodistuksia on vaadittu kansainvälisessä matkailussa aina, jos on ollut matkalla riskialueille alueelle. Ja täytyyhän esimerkiksi auton ajamiseen olla ajokortti – ei ajokortin tarkoitus ole suinkaan syrjiä kortittomia ihmisiä. Ja monien maiden rajoilla on vielä näytettävä passi päästäkseen maasta toiseen. Eli kyllähän näitä erilaisia kortteja ja passeja on käytössä varsin moneen tarkoitukseen.

Kesä ja lomakausi ovat aiheuttaneet niin meillä kuin muuallakin Euroopassa rokotustahdin hiipumisen. Ihmiset kokevat selvästi myös jo koronaväsymystä, eikä taudin sairastaminenkaan enää välttämättä pelota kaikkia.

Hyvin todennäköistä on, ettei koronavirus katoa koskaan täysin. Altistumisen ja rokotusten myötä se muuttuu vähitellen ”tavalliseksi” koronavirukseksi, joka aiheuttaa ainoastaan lievän sairauden kausiflunssan tyyliin.

Vaikka joudummekin vielä viettämään epävarmaa ja epämukavaa aikaa, koetetaan jaksaa, todennäköisesti löydämme itsestämme samalla uusia, vahvistavia puolia.

Keinonen

Suomalaiset kristityt vierailevat Israelissa tutustuen maan raamatullisiin kohteisiin, ikään kuin seuraten Isossa Kirjassa esiintyvien henkilöiden jalanjälkiä. Paikkakunta toisensa jälkeen nostaa mieliin historian tapahtumia.

Varmaan myös monella maassa vierailevalla pyhiinvaeltajalla olisi halua tutustua lähemmin maassa asuviin ihmisiin, eritoten Jeesukseen uskoviin juutalaisiin ja arabieihin. Tämä onkin eräs tärkeä näkökulma, kun haluamme ymmärtää syvällisesti Raamatun moninaista sanomaa. Oulusta olemme saaneet rakentaa tällaista yhteyttä jo muutaman vuoden ajan Haifaan Israeliin, ja erikoisen auttamisen tukimahdollisuus avautui keväällä 2021.

Luottamus Jumalan apuun

Eric Benson (syntyperältään amerikkalainen) johtaa Haifassa toimintaa nimeltään Voiton Talo (House of Victory). Voiton Talon toiminnan alkusysäys ajoittuu 1980-luvun loppuvuosille, kun David Davis Karen -vaimonsa kanssa ensi vierailullaan Israelissa kuuli ja näki kasvavan avuntarpeen huume- ja alkoholi-ongelmaisten keskuudessa. Syntyi näky miehille tarkoitettua hoitokeskuksesta Karmel-vuoren juurelle Haifaan, jossa avunsaajalla on mahdollisuus terapiaohjelmaan ilman lääkkeitä – keskiössä luottamus Raamatun Jumalan apuun. Samaan aikaan 1980-1990 lukujen taiteessa Davisin myötävaikutuksella syntyi seurakunta nimeltään Kehilat HaCarmel, jonka yhteyteen työmuoto Voiton Talo luontevasti asettautui.

Jesajan kirjan 58. luvun jakeissa 6-7 kerrotaan Voiton Talon toiminnan kulmakivi; halu vaarottaa, ruokkia, antaa yösiija ja samalla saattaa sorrettu vapauteen

Voiton Talo Karmel-vuoren juurella

Jumalan yhteydessä. Samalla tavalla Vapahtajamme toimi maan päällä vaikuttaessaan, pyrkien ohjaamaan ihmisiä iankaikkisen Isän helmaan.

Syvenevä kumppanuus on elintärkeä

On etuoikeus saada olla läheltä seuraamassa ja auttamassa omilla mahdollisuuksilla ongelmassa olevia ihmisiä, ja vain häivähdyksen verran kulkea hädässä elävien rinnalla. Israel on vah-

vasti monen suomalaisen sydämessä, konkreettisen auttamisen haluakin on. Luontevien kontaktien luomisen kautta yhteistyön hedelmällinen toiminta avautuu. Parhaiten tämä mahdollistuu, kun avaamme seurakuntamme, kotimme ovet ja pyrimme vierailemaan toistemme luona. Näin opimme tuntemaan toisemme ja syvemmän yhteyden myötä ovat laajat kumppanuudet mahdollisia. Syvenevä kumppanuus on elintärkeä, jossa samalla

tulemme luoneeksi jatkuvuutta nuorempien sukupolvien vastuunkannolle ja esiintulolle seurakunnassa.

Saimme Oulusta osallistua Voiton Talon miesten liikunnallisen tapahtuman tukemiseen (rukous ja taloudellinen lahja). Tapahtuma nimeltään Gran Fondo Arava on vuosittain polkupyörillä ajettava kisa sisältäen peräti 130 km:n mittaisen etapin Negevin autiomaassa.

Tänne Haifan miehet osallistuivat huhtikuussa 2021. Monella kadulta tulleella miehellä peruskunto on todella huono, jota on syytä kohentaa, myös säännöllisellä liikunnalla. Tähän pyöräily luo hyvät edellytykset Israelissa, ja välineistöllä on myös ratkaiseva merkitys siihen myötä sitoutuminen harrastukseen tuntuu. Miesten omatoimisuutta auttamalla ja ohjaamalla vastuullisuuteen saadaan arkeen monenlaisia tukevia elementtejä. Pyöräilykisan tapahtuman

Gran Fondo Arava kerää perinteisesti suuren joukon innostuneita pyöräilyjoi.

Voiton Talon miehet ovat kiitollisia saamastaan suomalaistuesta.

osallistumiseen valmistautuminen sisälsi Haifan miehillä mm. Genesaretin järvellä pyöräilyä, onhan järven ympärys peräti yli 60 km:n mittainen. Useimmat harjoittelukerrat toki toteutuivat Haifan läheisyydessä, josta löytyy merkittäviä korkeuseroja Mount Carmel -vuoren kauniilta rinteiltä.

Keho toipuu monista haavoista

Sashan tarina on koskettava. Kuvassa näet, millaisessa kunnossa hän saapui Voiton Talon suojiin. Elämän askelten korjaaminen vie aikaa ja vaatii myös "kuntoutujalta" monenlaista sitoutumista. Kuitenkin miesten yhteinen asia ja tuki antavat apua ja voimaa elämässä selviytymiseen, ja tähän linkitettyä liikunnallisen harrastus on todella hieno lisäapu. Keho toipuu monista

eikä enää jano, eikä aurinko ole sattuva beibin, eikä mikään belle, sillä Karitsa, joka on valtaistuimen keskellä, on kaitseva beitä ja jobdattava beidät elämän vetten läbteille, ja Jumala on pyybkivä pois kaikki kyne-

leet beidän silmistänsä." (Ilm. 7:16-17)

Laajenevia yhteistyön muotoja

Oululaisina saimme tukiprojektimme mukaan ICEJ Suomen

osaston, jolla on pitkä historia auttamiseen Israelin vähäosaisiakin kohtaan. Toiminnanjohtaja Jani Salokankaan myötävaikutuksella lahjottamamme taloudellinen tuki välittyi Voiton Talon miehille, kiitos ICEJ:lle y-

Genesaret-ympäriajo.

haavoista, niin ulkoisesti kuin sisäisesti. Samalla hengellinen elämä puhkeaa kukkaan, Israelin Jumala valaa sisimpään rakkautta, jos vain sydän on valmis ja avoin pyrkimään elämän lähtele.

Raamatusta löytyy monia rohkaisuja aiheeseen, tässä eräs: "Ei beidän enää tule nälkä

Voiton Talon tiimi valmiina koetuksiin.

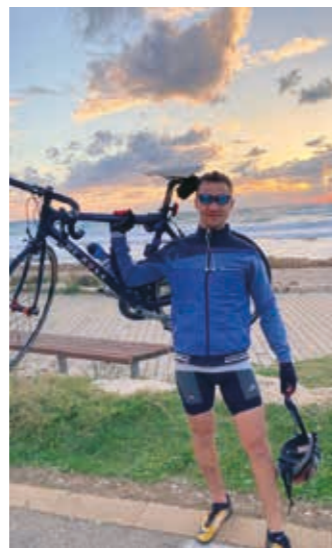

teistyöstä. Ja rukousaiheemme onkin, että tällä tavalla kontaktit (ICEJ-Haifa) voisivat peräti laajentua. Erilaisten alkuyhteyksien kautta voi usein lähteä syntymään laajenevia yhteistyön muotoja. Yhteyttä ja yhteyksiä, näin toimimalla saamme luotua monta siunattua asiaa kansakuntien väleille – maailmanlaajuisesti. Raamatun ydin kiteytyy yhdessä tekemiseen, Johanneksen evankeliumin 17. luku tuo tämän ajatuksen selvästi esiin: *"Mutta en minä rukoile ainoastaan näiden edestä, vaan myös niiden edestä, jotka heidän sanansa kautta uskovat minuun, että he kaikki olisivat yhtä, niinkuin sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa, että bekin meissä olisivat, niin että maailma uskoisi, että sinä olet minut läbettänyt."* (Joh. 17:20-21)

Suositan todellakin kaikkia suomalaisia kristittyjä lähestymään Israelin maassa olevia uskovia. Olemme viime aikoina saaneet kuulla, nähdä ja aivan kuin omassa kehossa sisällä tuntea maan valtavat paineet (Gazan konflikti). Israelia kä-

▲ Sasha Voiton Taloon tullessaan...

▶ ... ja pyöräilytapahtumaan osallistuaan. Ero on selvä.

sittämättömällä tavalla molla-taan, terrorisoidaan ja lyödään monista organisaatioista, myös länsivaltojen sekä median toimesta. Raamatun Sanan mukaisesti kunnioittaen on syytä tehdä kaikkemme rakkauden esiinpuhkeamiseksi Lähi-Idässä. Samaisesta seurakunnasta, johon Eric Bensonin johtama Voiton Talo kuuluu, löytyy messiaaninen juutalainen Andrey Teplinsky. Hänen Suomi-yhteys on rakentunut useamman vuoden ajan, myös tänne pohjoiseen Ouluun. Olemme rakentamassa hänen kanssaan yhteyttä laajenevaan näkymään, jossa pohjoissuomalainen maakunnallinen tavoite on merkittävä lähtökohta. Andrey'n opetuksellinen sisältö on hyvä saada pienten paikkakuntien seurakuntiin, ja tässä olkoon Jumala johdattamassa askeleita Hänen tahtomallaan tavalla. Ehkäpä perästä kuuluu maakunta-aiheesta tämän lehden tulevilla sivuilla.

Yhdessä juutalaiset ja pakanat kohti tulevaa voittoisaa tulevaisuutta. Am Israel Chai – Israel elää.

Lyhyestä virsi kaunis

Suomessa perustettu uusi ihmisoikeusjärjestö

Suomessa on kesäkuussa perustettu uusi ihmisoikeusjärjestö, Sanan- ja uskonnonvapaus ry. Sen tarkoituksena on edistää ja valvoa sanan- ja uskonnonvapauden toteutumista Suomessa. Järjestö korostaa vapautta ilmaista ja harjoittaa julkisesti Raamattuun perustuvaa kristillistä uskoa ja vakaumusta.

Tähän sisältyy muun muassa oikeus esittää julkisesti Raamatun tekstejä sekä toimia ja ilmaista niihin perustuva vakaumuskäytännössä. Vanhemmilla tulee myös olla oikeus varmistaa lapsilleen uskonsa mukainen kasvatusta.

Järjestön perustaminen nousee yhteisestä huolestamme Suomen heikenneessä sanan- ja uskonnonvapauksilanteesta. Nyt meillä on konkreettinen väylä vastata yhdessä tähän huoleen, yhdistyksen vastavallitu puheenjohtaja Santeri Marjokorpi linjaa.

Järjestön toiminta pohjautuu Suomen perustuslain määrittelemiin perusoikeuksiin sekä YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa erityisesti ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapautta määrittävään pykälään 18 ja opetus-oikeutta koskevaan pykälään 26.

Yhdistys on kansalaisjärjestö, jossa äänivaltaisia ovat vain varsinaiset jäsenet. Yhteisöt ja säätiöt voivat tulla kannatusjäseniksi.

Kutsumme järjestöön mukaan ihmisiä eri kristillisistä yhteisöistä. On tärkeää, että kristillisen maailmankatsomuksen puolesta toimitaan nyt, kun sen elintilaa koetetaan suomalaisessa yhteiskunnassa järjestelmällisesti kaventaa, Marjokorpi sanoo.

Uusi laki tuli voimaan: Kaupungeilla jopa puolet on pian oltava sähköautoja

Elokuun alussa, 28. tuli Suomessa voimaan laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista. Laki perustuu niin sanottuun EU:n puhtaiden ajoneuvojen hankintadirektiiviin. Laki velvoittaa uhkasakon uhalla julkista sektoria huomioidaan päästöt uusien ajoneuvojen hankinnoissa. Kuntien ja kaupunkien lisäksi uuden lain piiriin kuuluvat myös muun muassa valtionyhtiöt, kuten Alko ja Yleisradio. EU:n hankintadirektiivin mukaiset kansalliset lainsäädännöt tulivat voimaan kaikissa EU-maissa. Suomelle on asetettu kokonaisveloite, että uusista julkisen sektorin henkilö- ja pakettiautohankinnoista 38,5 % tulee olla päästöiltään puhtaita. Tätäkin tiukemmat hankintakriteerit on asetettu 17:lle maamme suurimmalle kaupungille. Lakiin sisältyy myös määräys raportoida ajoneuvokaluston päästötiedot.

Kunnilla ei ole juurikaan tietoa omistamansa, vuokraamansa tai ostopalveluna käyttämänsä ajoneuvokalustonsa päästöjen nykytilasta. Kuntien ja kaupunkien hankinnat ovat hyvin pirstaleiset ja uuden kaluston hankinnassa kokonaispäästöjen selvittäminen on erittäin vaikeaa.

Suomalainen Vediafi Oy on kehittänyt lain valmistelutyön kanssa samanaikaisesti uutta digitaalista innovaatiota, verkkopohjaista palvelua, Clean Vehicles Wizardia (CVW), joka on eräänlainen ajoneuvokannan päästöminimaattori. Se rekisteröi, analysoi ja raportoi ajoneuvojen päästöjä ja toimii apuna myös uusien ajoneuvojen hankinnassa.

ESPOON SÄHKÖASENNUS OY

Klaus Salminen 0400 314 120
klaus.salminen@espoonsahkoasennus.fi

Ein Gedi rukousöljyt

- 7,5 ml lasipullo • eri vaihtoehtoja
- postitus onnistuu kirjekuoressa

Maahantuonti ja myynti vuodesta 1992:
Tabita Products Oy • (06) 3209 110
tabita@engedi.fi • www.engedi.fi

11,50 €

Onnittelun 20 -vuotiasta Tosimies -lehteä. Olen seurannut lehden syntymistä läheltä ja iloinnut sen oman linjan löytymisestä ja mielenkiintoisesta sekä monipuolisesta sisällöstä. Lehden tilaajana ja lukijana suosittelen lehteä kaikille miehille. Toivon, että se menestyy ja osaltaan edistää Jumalan valtakunnan murtautumista miesten elämään Suomessa. Onnittelut myös Tosimies-lehden päätoimittajalle, ystävälleni ja naapurilleni Kimmo Janakselle, joka on esimerkillisesti tosimitiehen sitkeydellä puskenut lehteä eteenpäin ja onnistunut.

Pentti Kautto
STELK-Espoo ry pj
STELK-Finland vpj

ONNEA 20
TOSIMIES

Kristittyjen vainot lisääntyvät maailmalla

likka Löytty

Pastori Hannu Lahtinen on kulkenut varsin mielenkiintoisen matkan Marttyyrien Ääni ry:n toiminnanjohtajaksi.

Hannu Lahtinen syntyi Espoossa ja muutti myöhemmin vanhempiensa kanssa Sipooseen. Elämä oli Suomessa 1970-luvulla varsin erilaista kuin tänä päivänä. Kouluaika Espoon Soukassa oli ajoittain sangen rauhatontakin ja muutto maaseudun rauhaan Sipooseen avasi aivan uudenlaisen elämän nuorelle miehelle.

– Olin kasvanut tavallisessa ns. nimikristillisessä kodissa, jossa äiti oli opettanut ”Levolle lasken Luojaani” -iltarukouksen, kävimme joulukirkossa jne. Ystävystyin samalla kadulla asuvan pojan kanssa ja meistä tuli hyvät kaverit. Meitä ei Jumala kiinnostanut, mutta kerran hän tuli meille naama loistaen kuin Hangon keksi. Kysyin, että onko hänel-

lä uusi tyttöystävä, kun hymyili niin onnellisena. Kaveri pamahti minulle, että hän on kohdannut Jumalan ja Jumala on totta.

Toiset suuttui, toiset muuttui...

Hannu Lahtinen muistelee aluksi kauhistuneensa kuulemaansa. Myöhemmin nuoren miehen mieltä alkoi askarruttaa, onko elämää kuoleman jälkeen ja onko Jeesus-juttu totta.

Kerran tuo hyvä ystävä vei Hannun ränsistyneeseen Pelastusarmeijan taloon Nikkilään, jossa järjestettiin herätyskokouksia.

– Tupa oli aivan täynnä ja edessä oli pari paikkaa vapaina. Kun istuin siihen, ajattelin että voi hyvänä aika, nythän minä paikkaan jouduin. Koetin katsella ympärilläni, löytyisikö exit-kyllä, jota kautta pääsisin pois.

Ihmiset puhuivat tilaisuudessa Jumalasta aivan kuin tuntisivat hänet, kuinka Jumala oli vastannut heidän rukouksiinsa jne. Kaikki Lahtisen kuulema alkoi liimata häntä tiukemmin paikal-

leen.

– Siinä oli joku sellainen läsnäolon tunne, jota en ollut missään aikaisemmin kokenut. Enhän minä tiennyt Pyhästä Hengestä yhtään mitään, hän toteaa.

Ääni sisimmässä kehotti lähtemään äkkiä pois ja muistutti samalla, kuinka elämä tulisi muuttamaan synkäksi, tulisi kieltolaki voimaan, kaikki kaverit nauraisivat ja hylkäisivät.

– Mutta sitten aivan kuin toinen ääni olisi sanonut, että kerran sinä olet yksin minun valtaistuimeni edessä. Ja silloin varmaan tapahtui sellaista, mitä sanotaan Jumalan peloksi.

Lahtinen kertoo pompanneensa penkistä ylös samalla kun muut läsnäolijat ihmettelit, mikä nuorelle miehelle oli tullut.

– Aloin hädissäni rukoilla varmaankin sitä ”Levolle lasken Luojaani”, mutta ei se toimunut. Sitten sanoin, että Jeesus, jos tämä on totta, anna minun syntini anteeksi. Tuli sellainen synnintunto. En minä osannut kauniisti rukoilla, mutta sitten pelästyin vielä enemmän, kun siihen tuli sellainen voima. Ta-

jusin, että tämä on kaikki täysin totta.

Maailman ykkösuutinen

Kukaan ei kehottanut Hannua menemään kertomaan kokemastaan kaikille, mutta hän kertoi uskoontulonsa vielä samana iltana vanhemmilleen ja seuraavana päivänä koulussa.

– Toiset suuttui, toiset muuttui, hän hymähtää muistoilleen.

Hannu Lahtinen aktivoitui seurakuntatyössä, varsinkin nuorten parissa. Korsossa hän johdatti jengiläisiä uskoon erilaisilla festivaaleilla ja aktioissa.

– Pidimme evankeliumia esillä. Vierailin myös paljon eri kouluissa ja kerroin Jeesuksesta. Minulla on tänä päivänäkin se sama yksinkertainen sanoma. – Aloin hädissäni rukoilla varmaankin sitä ”Levolle lasken Luojaani”, mutta ei se toimunut. Sitten sanoin, että Jeesus, jos tämä on totta, anna minun syntini anteeksi. Tuli sellainen synnintunto. En minä osannut kauniisti rukoilla, mutta sitten pelästyin vielä enemmän, kun siihen tuli sellainen voima. Ta-

– Meidät otettiin hyvin vastaan

tuolla mäkihyppyalueella, silloin olivat Matti Nykänen ja muut suomalaiset hyppääjät kovaa valuuttaa maailmalla. Suomalaiset ja pohjoismaiset työntekijät otettiin vastaan aivan eri tavalla kuin länsisaksalaiset. Siellä menin myös kihloihin nykyisen vaimoni Annen kanssa, Lahtinen kertoo.

Aleppo kutsuu

Suomessa Lahtiset toimivat aluksi Suolahden seurakunnassa, mutta saivat kutsun Porvooseen. Mielessä paloi kuitenkin halu lähteä lähetystyöhön.

– Suolahdessa sain rukoushuoneella kerran näyn, jossa näin ihmisten kasvoja täynnä tuskaa ja ahdistusta. Ihmiset kutsuivat, tule ja auta. Tajusin näyn ihmisten olevan Pohjois-Afrikan ja Lähi-idän alueelta, muslimimaailmasta. Silloinhan ei vielä ollut mitään tietoa pakolaisista yms.

Suolahdessa pastori oli hyvin myötämielinen Lahtisten lähdölle tekemään muslityötä, mutta oli todennut, että pieni seurakunta ei yksin pystynyt kantamaan taloudellista vastuuta.

– No sitten tuli kutsu Porvooseen ja ennen kuin ehdin edes aloittaa työt, he kertoivat etsivänsä pastoria, jonka voisivat myöhemmin lähettää lähetystyöhön. Niinpä Porvoosta ja Suolahdesta tulivat päälähetäjäseurakunnat.

Lahtisen pariskunta asui Jordaniassa lähes seitsemän vuotta jakaen evankeliumia ja varustaa ihmisiä eri kansakunnista alueella. Myös Aleppon kaupunki Syyriassa tuli tutuksi.

– Syyria ei alun perin tuntunut mitenkään houkuttevalta työskentelyalueelta, mutta tapasin Jordaniassa vanhan norjalaisen pastorin ja hänen vaimonsa, ja kerran viettäessämme iltaa yhdessä tuo vanha Jumalan palvelija sanoi, että kuule poika, sinun pitää lähteä Aleppoon.

Muutamaa kuukautta myöhemmin järjestettiin Ammanissa Lähi-idän lähetystapahtuma, johon kokoontui työntekijöitä eri maista.

– Kun rukoilimme siellä kokouksessa, joku tuli viereeni ja laske kätensä olkapäälleni sanoen: ”Minä näen ilmestyksen pääsi yläpuolella.” Hän kertoi heidän

tulevan Alepposta ja kokevansa, että minun pitäisi lähteä sinne auttamaan heitä.

Niin alkoivat pitkät lähetysmatkat Damaskoksen kautta Aleppoon, jonne Hannu Lahtinen salakuljetti arabiankielistä evankelointimateriaalia, josta oli huutava pula.

Sovelluksen aika

Muslimimaista tulee eniten vainoa kristittyjä kohtaan tänä päivänä, jopa 75 % kaikesta vainosta – ja se on äärettömän vaarallista.

Hannu Lahtinen muistelee tehneensä matkan Libyaan ennen Lähi-idän työrupeamaansa ja vieneensä kansainvälisen ryhmän osanottajana Jumalan sanaa Libyaan.

– Kello yhden aikaan yöllä sain puhelun hotellihuoneeseeni. ”Täällä poliisi, välittömästi alas receptioniin. Olette tuoneet maahan laittomia kirjoja, me viemme teidät.”

Pari viikkoa aikaisemmin toinen ryhmä, joka oli yrittänyt viedä Raamattuja Libyaan, oli pidätetty ja viety vankilaan. Lahtinen ymmärsi, että hänet haluttiin ottaa kiinni yöllä, ettei syntyisi mitään hälyä, ja heittää hänet suoraan vankilaan.

– Silloin minä pelkäsin, aivan hirvittävästi. Kädet vapisten löin luurin kiinni. Saman tien tuli uusi puhelu, että välittömästi alas. Silloin tuli mieleen, että on ihan sama, oletko pastori vai pizakuski, täällä on islamilainen sharia-laki, kukaan ei auta.

Lahtinen muisti, mitä oli saarnannut edellisinä sunnuntaina Room. 8. luvusta, jossa todetaan, että jos Jumala on meidän puolellamme, kuka voi olla meitä vastaan, mikään ei voi erottaa Jumalan rakkaudesta.

– Kyllähän sitä voi saarnata vaikka mitä, mutta se sovellus käytäntöön onkin ihan eri asia. Viikko tuon saarnan jälkeen tuli Libyassa klo 1 yöllä sovelluksen aika.

Hän kertoo polvistuneensa hotellihuoneessa ja rukoilleensa: ”Jeesus anna minulle anteeksi, etten minä pidä noista muslimista, jotka ovat saaneet niin paljon pahaa aikaan sinun omillesi. Jeesus, minä olen valmis rakastamaan heitä ja kertomaan heille sinusta. Otetaan minut nyt kiinni ja viedään vankilaan tai ei, minä olen valmis palvelemaan sinua.”

– Silloin tapahtui jotakin, jota en ole koskaan elämässäni kokenut. Tuli sellainen ihmeellinen Jumalan Pyhyden läsnäolo. En pystynyt kuin olemaan Jumalan läsnäolossa. Ja yhtäkkiä tajusin, että puhelin ei enää soinut. Libyan matkamme onnistui hyvin, eikä mitään ongelmia enää tullut.

Kun Lahtinen palasi kotiseurakuntaansa Porvooseen, tuli eräs seurakunnan nainen kysymään häneltä: ”Mitä sinulle Hannu tapahtui kello yhden aikaan yöllä siellä Libyassa?” Nainen kertoi olleensa juuri tuona samana yönä unessa, kun hänet herätettiin, ja hän näki Hannu Lah-

tisen kasvot ja ymmärsi tämän olevan vaarallisessa tilanteessa. Nainen oli alkanut rukoilla Lahtisen puolesta ja jatkoi niin kauan, kunnes unessa nähdyt Lahtisen kasvot olivat taas normaalit.

– Kun Jumala antaa rohkeuden ja Pyhän Henkensä voiman, niin silloin, vaikka olisi kyseessä mikä maa tai minkälaiset ihmiset ja minkälaiset tilanteet tahansa, niin kuin Apostolien teoissa (Apt. 4:29) kerrotaan: ”Anna palvelijasi kaikella rohkeudella puhua sinun sanaasi.” Muslimimaailmassahan on ankarasti kielletty puhumasta Jeesuksen nimeen, mutta me julistamme, kun Hän antaa voiman, Hannu Lahtinen painottaa.

Verta, hikeä ja kyneleitä

Kolmisen vuotta sitten Hannu Lahtinen sai kutsun Marttyyrien Ääni ry:n toiminnanjohtajaksi.

– Marttyyrien Ääni tekee työtä vainottujen kristittyjen parissa lähes 70 maassa. Kristittyjen vaino kasvaa koko ajan, ja tänä päivänä kristityt ovatkin eniten vainoa kokeva ihmisryhmä. Me pyrimme kulkemaan heidän rinnallaan, jotka ovat vankiloissa, vankileireillä, äiti ja isä saattavat virua vankilassa, heidät on piesty tai jopa tapettu, selvittää Lahtinen ja jatkaa: – Meille on hirveän tärkeä puhua eturintamasta, etulinjasta. Jeesus Kristus sanoi: ”Saarnatkaa evankeliumia kaikkialle maailmaan, kaikille kansoille.” Tämä lähetystyön loppuunsaattaminen on verta, hikeä ja kyneleitä. Me olemme niillä kaiken vaikeimmilla alueilla, jossa kristittyjä tapetaan. Me tuemme paikallisia evankelijoita, jotka vievät sanomaa sinne. Me tuemme heidän perheitään, jotka ovat vaikeuksissa, me tuemme leskiä, joiden puoliset on tapettu jne.

Käytännön esimerkkinä Lahtinen ottaa Nigerian, jossa islamistinen Boko Haram terrorisoi paikallisia ihmisiä mm. sieppaamalla koululaisia ja pakkokäännyttämällä heitä muslimeiksi. Koillis-Nigeriassa asuu noin 8 miljoonainen Kanuri-heimo, joka on vielä täysin evankeliumin saavuttamattomissa. He ovat Lahtisen kertoman mukaan hyvin ylpeitä muslimeja, jotka

identifioivat itsensä arabeiksi. Heidän parissaan ei juurikaan tunneta kristittyjä eikä siellä näy seurakuntia, ja heidän keskeään nousee Boko Haramin johtajia.

– Kanuri-heimon parista tulee Peter-niminen mies, muslimimies, joka opiskeli Sudanin pääkaupungissa Khartumissa imaamiksi. Hän oli tekemisissä islamin pimeyden voimien kanssa ja vietti aikaansa kuu-kausikaupalla pimeässä maan alla saadakseen henkivalloilta voimia. Hän oli islamin levittäjä, kunnes löysi Jeesuksen. Peteriltä on otettu pois vaimo ja lapset, hän ei enää koskaan näe heitä. Hänet on kolme kertaa onnistuttu hakkaamaan niin pahasti, että olemme olleet varmoja hänen kuolleen.

Tänä päivänä mies pyörittää maanalaista evankelistakoulua, jossa hänellä on 30 islamistitaitelijaa. Monilla näistä on kristittyjen verta käsissään, mutta nyt heillä on rakkaus aseenaan. He rakastavat Jeesusta ja he ovat tehneet parannuksen elämässään. Me tuemme heidän toimintaansa siellä. Me autamme les-

kiä, joiden aviopuolisot muslimit ovat tappaneet, me annamme heille peltomaata, että he pääsevät uudelleen elämään käsiksi.

Monia tukimuotoja

Marttyyrien Äänen tunnusraamatunjae on Hepr. 13:3, jossa todetaan: *”Muistakaa paboimpideltyjä, onban teillä itsellännekin ruumis. Muistakaa vangittuja.”*

– Eli Raamatun sanojen muistaminen ei ole pelkkää muistokirjoituksia, vaan se on aktiivista toimintaa, muistuttaa Hannu Lahtinen.

Jumala muisti Nooa ja vedenpaisumus alkoi laskea. Koko Uuden testamentin viesti on

kirjoitettu vainotuilla vainotuille alkuseurakunnassa. He auttoivat heitä ja tulivat lähelle. Mitä me voimme tehdä tänä päivänä?

– Uskon, ettei ole sattumaa, että meillä on vielä näin paljon vapauksia täällä Suomessa ja lännessä. Käytetään vapautemme oikein niin kuin Paavali sanoi. Eli me voimme rukoilla vainottujen puolesta, me voimme rakentaa rukouksen siltaa. Ollessaan kahleissa Kristuksen tähden Paavali pyysi muistamaan häntä. ”...että minulle, kun avaan suuni, annettaisiin oikeat sanat julistaakseni rohkeasti evankeliumin salaisuutta.” Eli rukous on hyvä, mutta on mahdollista tulla tuke-

maan myös taloudellisesti näitä eturintaman evankelijoita ja vainottuja sekä heidän perheitään.

Tällä hetkellä Marttyyrien Äänellä on käynnissä kampanja Kiinassa, jossa kristittyjen vainot ovat saaneet täysin uudet mittasuhteet. Järjestö toimittaa kanaviensa kautta Raamattuja maanalaisille seurakunnille ja pyhäkoulupaketteja perheille.

– Kun nuorilta ja lapsilta on evätty pääsy seurakuntiin, toimitamme heille kolmen vuoden paketin, jolla he saavat hyvän pohjan tuntea Jeesus, vanhemmille ohjauspaketin ja välineet. Pilottiprojektin aikana jopa aikuiset halusivat tulla siellä yhteisössä kuulemaan, ja monet tulivat tuntemaan Jumalan. Vangeille voi myös kirjoittaa, Marttyyrien Äänestä voi tilata kirjoittamispaketin, jossa on mm. määrättyjä Raamatun kohtia heidän kielellään. Tapoja on monia, joilla voi tukea vainottuja, toiminnanjohtaja Hannu Lahtinen muistuttaa ja kehottaa tutustumaan Marttyyrien Äänen toimintaan netissä osoitteessa: www.marttyyrienaani.fi.

Sopanen!

Retromietteitä

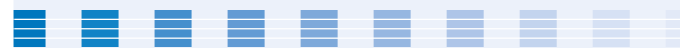
Elokuun ensimmäisenä viikonloppuna kokoontui Keuruulle Iso Kirja -opiston maille lähes kahdeksansataa 1970 ja -80-luvun helluntainuorta retro tapahtumaan muistelemaan nuoruuttaan. Tapahtuman piti olla jo vuotta aiemmin, mutta korona sotki suunnitelmat. Facebookiin avattiin ryhmä, johon liittyi lyhyessä ajassa reilusti yli 4000 entistä hellarinuorta. Somessa on revitelty laidasta laitaan: lokaa on lentänyt, mutta myös hienoja muistoja on vaalittu. Siksi lähdin tapahtumaan odottavin ja avoimin mielin.

Tunnelma oli kuin 70-luvun nuorisopäivillä. Me vain olimme nyt kymmeniä vuosia vanhempia. Tutut nuoruutemme laulut nostivat pintaan hienoja muistoja. Merkillistä oli myös, että porukka istui tiukasti suuressa teltassa joka ikisessä tilaisuudessa eikä hortoillut ulkona aikaa viettämässä. Järjestelyt sujuivat mallikkaasti ja ohjelma rullasi mutkattomasti.

Jäin kuitenkin miettimään, miksi niin monet olivat traumatisoituneet tai haavoittuneet noina nuoruutemme aikoina. Ainakin jos uskoi rajuja ja hyvinkin kielteisiä luennoilla ulos tulleita ajatuksia. Välillä tuli sellainen olo, ettei niitä otettu oikein vakavasti, jotka kertoivat onnellisista ja tasapainoisista muistoistaan kotiseurakunnissaan. Olen yksi heistä. Olen erittäin kiitollinen omalle kotiseurakunnalleni Lappeenrannassa terveestä ja Raamattuun pohjautuvasta opetuksesta, leireistä, nuorisopäivistä, nuorten illoista, huolenpidosta, ystävyssuhteista, aviopuoliosta. Kotiseurakunta tarjosi myös korkeatasoista musiikkiopetusta ja antoipa ilmaiseksi kornetin ja trumpetin käteen. Totta kai seurakunnassa oli huonosti käyttäytyviä aikuisia, jotka eivät hyväksyneet musiikkityylejämme tai pukutumistamme. Kuulimme kovaakin kieltä ja tuomitsemista. Mutta mitä sitten. Sivistymättömiä ja moukkamaisia on aina ollut, on ja tulee olemaan kaikissa yhteisöissä, myös seurakunnissa.

Jokainen traumatisoitunut on otettava vakavasti ilman muuta, mutta täytyy myös osata iloita niistä, jotka saivat kasvaa turvallisissa ja vakaissa olosuhteissa. Myös kotien roolien merkitys korostuu. Terve vanhemmuus on kuitenkin tukipilari, joka voi korjata taitamattomien opetukset.

Viikonloppu täytti odotukset, mutta hieman ihmettelin, miten suuren osan ohjelmasta vastasivat sellaiset ihmiset, jotka olivat lähteneet helluntailiikkeestä ja kuulostivat ainakin puheissaan melko katkerilta. Oliko se tarkoituskin, en tiedä. Mutta rakensiko se mitään, se onkin jo erittäin tärkeä kysymys. Jeesus itse opetti Isä meidän -rukouksessa tärkeän elämän ohjeen. ”... ja anna meille meidän syntimme anteeksi niin kuin mekin annamme anteeksi niille, jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.” Se taitaa olla jokaiselle ainoa tie vapautteen. Eikä ole keittiöpsykologiaa.

Raimo Peräkylä Oy
MAARAKENNUKSEN LAADUNVALVONTA & TESTAUS
raimoperakylaoy.fi

**JUMALAN ILMASTA
LÄMPÖÄ JA VIILEÄÄ KANSALLE**

PIA-HEAT TMI PERTTI ANSAKORPI
peritti.ansakorpi@piaheat.fi

lämpöpumppuja ja julistusta

JARI HYTTI

ASIANAJOTOIMISTO

Keskustori 1, 33100 Tampere
puh.03-2730145, fax. 03-2730140,
E-mail: hytti@jarihytti.fi, Web: www.jarihytti.fi

Olenko hyvä- vai pahanpuhuja?

Elämme ihmeellistä aikaa. Monet takavuosina täysin normaaleina pidetyt, yleisesti hyväksytyt asiat on julistettu vanhanaikaisiksi ja tuomittaviksi. Vilpittömät, usein maalaisjärkisiä ajatuksia levittävät tahot on julistettu vihapuhujiksi suvaitsevaisten puolelta!

Olenko pahantekijä, jos kannatan miehen ja naisen erilaisuutta? Onko väärin mainita heidän mahdollisuudesta täydentää toinen toisiaan?

Lääkäriarvoni olen vuosikymmeniä sitten luvannut toimia elämän puolesta. Miten joissakin vuosikymmenissä olen päätenyt tuomittavaksi, jos en pidä laittomista tai liian helpoista raskaudenkeskeytyksistä. Seinän takana tehdään vuosikausien lapsettomuuden seurauksena toimia, jotta raskaus saataisiin aikaan. Onko tämäkin väärin, kun se ei enää ole naisten yksinoikeus? Marginaaliset tahot tahtovat miehiä synnyttämään. Tämäkö parantaa miesten horjuvaa tasa-arvoa yhteiskunnassa? Ajattelenko pahasti, jos olen samaa mieltä kuin opintojeni alussa 1970-luvulla. Tuolloin en aavistanut nykyistä outojen ideologioiden kirjoja.

Jos heidän veteen hukumassa olevalle kansalaiselle pelastusrenkaan, olen varmasti tehnyt hyvän teon. Mitä jos uskallan mainita pari jaetta raamatun pelastussanomasta? Moni tykkää kyttyrää, jos vinkkaan mahdollisuudesta löytää ilosanoma tässä ajassa ja ikuisuudessa. Myönteinen sanoma on paha, mutta viha saa taputuksia. Jeesus on ulkoistettava. Allahin tai ateismin on saatava tilaa.

Kun mainitsen sanan synti, olenkin ylittänyt sallitut normit. Puhun oudoksutusta aiheesta. Sana ei kuulu moderniin sanastoon, vaikka jokainen meistä on syntiä tehnyt. Olen suvaitsematon, kun kerron miten synnin orjuudesta pääsee vapauteen.

Tekikö takavuosien presidenttimme valtiopetoksen mainitessaan julkisesti, että ”synti on kansakunnan häpeä”. Olisiko hänen pitänyt vähätellä tuota raamatun sanaa ja sen jatkoa ”vanhurskaus kansakunnan korottaa”. Onkohan tuo rikos vanhentunut?

Jos arvioin kriittisesti maahanmuuton liian keveitä linjauksia, olen monien mielestä rasisti. Silti olen vuosia vuokrannut asunnon somaleille, joista osa opiskelee ja tekee ahkerasti työtä täällä. Jos tuen taloudellisesti eriväristen ihmisten toimeentuloa kolmannessa maailmassa, olen jonkun mielestä hölmö. Rahani menevät hukkaan. Pitäisi laittaa johonkin globalismi-kassaan. Suvaitsevaisten tuomio maailman onnellisimmassa maassa on raakaa. Onneksi vielä miljoonat suomalaiset ovat riittävän vanhanaikaisia. Vanha saattaa usein olla parasta modernissa ajassamme. Iloiset uutiset ovat tappioviestejä parempia.

Hannu Hurri
Lääkäri, Kouvola

Lyhyestä virsi kaunis

Lahjoitus lasten ja nuorten syrjäytymistä ehkäisevälle harrastustuelle

Eriarvoistumista ja syrjäytymistä ehkäisevä SOS-Lapsikylän Unelmista totta -harrastustuki sai merkittävän lahjoituksen. Yhteensä 189 186 euron summa kerättiin henkilöstöetuja välittävän Edenred Finland Oy:n Delicard-lahjakorttipalvelussa.

SOS-Lapsikylän Unelmista totta -harrastustuki auttaa haastavassa tilanteessa olevien perheiden lapsia ja nuoria, joille harrastuksen aloittaminen tai jatkaminen ei olisi muuten mahdollista. Tuki kohdistetaan sitä eniten tarvitseville yhteistyössä kuntien, koulukuraattorien, perhesosiaalityöntekijöiden ja harrastustoiminnan järjestäjien kanssa. Toiminnan piiriin pyritään löytämään myös harrastustoiminnan ulkopuolelle jääneitä, joilla ei olisi mahdollisuutta harrastaa ilman tukea.

Suomessa on yli 120 000 vähävaraisessa perheessä elävää lasta. Lapsiperheköyhyys asettaa lapset hyvin eriarvoiseen asemaan myös harrastusmahdollisuuksien osalta. Mielekkään tekemisen puute voi lisätä yksinäisyyttä, ahdistusta ja hankalaa käytöstä. Koronakriisin myötä heikoimmassa asemassa olevien lasten määrä on noussut rajusti ja avuntarve kasvaa jatkuvasti.

186 euron lahjoitus kerättiin Edenred Finland Oy:n Delicard-lahjakorttipalvelussa, jossa työnantajalta tai vaikkapa yhteistyökumppanilta saadun lahjakortin käyttökohteen voi valita monipuolisesta valikoimasta.

Taloudellisten haasteiden kanssa kamppailevan perheen lapselle tämä lahjoitus takaa mielekkään harrastuksen, merkityksellistä tekemistä ja kontakteja turvallisiin aikuisiin. Haluan vilpittömästi kiittää asiakkaitamme, joiden yksittäisistä lahjoituksista kertyi näin vaikuttava summa. On todella koskettavaa, että tuhannet ihmiset valitsivat käyttää lahjakorttinsa lasten ja nuorten syrjäytymiskehityksen ehkäisyyn, Edenred Finland Oy:n tj Peter Hiltunen sanoo.

Suomalaiset suhtautuvat elinluovutukseen myönteisesti

Vain kolmasosa (36 %) suomalaisista on ilmaissut oman elinluovutustahtonsa. Lain mukaan jokainen on elinluovuttaja, jos ei ole sitä elinaikanaan kieltänyt. Tiedossa oleva elinluovutustahto kuitenkin nopeuttaa ja helpottaa elinluovutusta ja muiden ihmisten hengen pelastamista.

Elinluovutustahtoon voi kertoa täyttämällä paperisen elinluovutuskortin ja laittamalla sen lompakkoon. Näin on tehnyt 55 prosenttia tahtonsa ilmaiseista. Omakantaan tahtonsa on kirjannut 58 prosenttia. Mobiilisovelluksen on ladannut puhelimeensa 3 %.

On myös täysin riittävää vain kertoa oma elinluovutustahtonsa läheisilleen. Elinluovuttajan tahto pyritään aina selvittämään ja luovuttajan tahtoa kysytään myös läheisiltä. Kuitenkin vain 30 prosenttia elinluovutustahtonsa ilmaiseista on kertonut sen läheisilleen, kertoo Munuais- ja maksaliiton viestintäpäällikkö Petri Inomaa.

Elinluovutukseen suostuvista puolet (49 %) arveli läheistensä tietävän heidän tahtonsa. Kuitenkin vain kolmasosa (31 %) kertoi itse tietävänsä läheisimmän omaisensa elinluovutustahtoon.

Suomalaiset suhtautuvat myönteisesti elintensä luovutukseen kuolemansa jälkeen. Elinluovutukseen on valmis 83 % kansalaisista ja vain 7 % kieltäisi luovutuksen. Kantaansa ei osaa sanoa 10 %. Elinluovutuksen kieltävistä lähes puolet ajattelee, että heidän elimensä ei kelpaisi luovutettavaksi.

Ainoastaan viiden vuoden sisällä sairastettu syöpä ja aktiivinen hepatiitti B- tai HIV-infektio estävät luovutuksen. Elinluovutukselle ei ole myöskään yläikärajaa.

Suomessa elinsiirtoa odottaa jatkuvasti noin 520 ihmistä. Keskelle uusi elin ei löydy ajoissa. Viime vuonna elinsiirtoja tehtiin 408. Kaikki elinsiirrot on keskitetty HUS-sairaaloihin.

Turvehoitolat ja luontokaupat

Ähtäri: Meijeritie 13 ja Kiulu
Karhunkierros 163, puh. 0400 267401
Kokkola: Pitkänsillankatu 20, puh. 050 038433
Kurikka: Keskuspuistikko 30, puh. 045 2243038

Turvehoidot + hieronta
luontokauppa, turvetuotteet ym.

TERVETULOA!

Ajanvaraus: www.lehtopeat.com

HE PAKENEVAT HENKENSÄ EDESTÄ

Vainotut kristityt tarvitsevat apuasi,
lahjoita puhelimella: **0600 13001**

Puhelun hinta: 20,28 € + pvm

Rahankeräyslupa: RA/2019/1172 ajalle: 1.1.2020 – 31.12.2024

LAPUA-KETJUT
Siirtovoimaa

Kolmekymmentä vuotta Albanian avautumisesta

Teksti ja kuvat: Eero Ketola

Albaniassa ei viidenkymmen vuoden aikana sallittu uskoa kuin Enver Hoxhaan. Maa hylkäsi kaikki kumppaninsa ja eristäytyi muusta maailmasta. Pieni, evankelinen yhteisö kohtasi perikadon. Kesällä 1991 kaikki muuttui.

Sade kastelee kujalla kävelevät ihmiset. Kadun reunalla on avokaato-paikka. Törkykasaa nyhtävät kanat, koirat, kissat, vuohet ja yksi hevonen. Etenen likaista ja mutaista katua. Maahan on asetettu kirjoja askelkiviksi upotavammalle kohdalle. Tummanpunaisissa, kookkaissa kirjoissa on kultainen teksti: Enver Hoxha, Vepra, Enver Hoxhan teot. Hyppelähdin kirjojen tukemana kuin jaloin toiselle puolelle katua. Vastaa tulee ryhmä Fierin seurakunnan nuoria. Lähdemme

yhdessä kohti leipäkauppaa.

Setä Enver

Enver Hoxhan hallitessa Albania ylpeili ateistisuudesta. Vuonna

1967 Durresin kouluista lähtivät liikkeelle nuoret toteuttamaan ”kulttuurivallankumousta”. Kirkot ja moskeijat tuhottiin tai niiden käyttötarkoitus muutet-

tiin; varastoja, liikuntahalleja ja eläinsuojia. Raamatut poltettiin tai ne jauhettiin paperimassaksi. Hautausmaiden ristit murskattiin ja teräsristi väännettiin maahan. Papi ja imaamit suljettiin työleireille tai teloitettiin. Ihmisten täytyi muuttaa nimensä, mikäli ne viittasivat uskontoon. Myös uskontoon liittyvät paikannimet muutettiin kartoista.

Enver Hoxha rakennutti 700 000 bunkkera suojaamaan maata hyökkäyksiltä, joita ei koskaan tullut. Hoxha kirjoitti: ”Syömme mieluummin ruohoa, kun olemme yhteistyössä amerikkalaisten kanssa.” Nyt kuulee sanonnan diktatuurin ajalta: ”Ennen kuin lapsi oppi sanomaa äiti ja isä, hän jo sanoi Xhaxhi Ever, Setä Enver.

Vuoden 1967 Albanian lainsäädännön mukaan uskonnon julkinen ja yksityinen harjoittaminen on rikos. Dom Simon Jubani toimi katolisena pappina Mirditan kaupungissa Pohjois-Albaniassa. Alueen väestö on perinteellisesti katolinen. Hänet vangittiin ja lähetettiin Albanian

◀ Keväällä 1997 satoja tuhansia armeijan aseita siirrettiin siviileille.

◀ Kapinallisten valtaama panssarivaunu Etelä-Albaniassa kesällä 1997.

kaikkein pahamaineisimpaan vankilaan Burreliin. Hän jakoi noin 7 neliön sellin kolmenkymmenen muun vangin kanssa. Vuonna 1989 Dom Simon Jubani pääsi vapauteen yli 20 vuoden vankeuden jälkeen. Marraskuussa 1990 hän puhui hautausmaalla noin 60 000 ihmisille. Suurin osa kuulijoista oli nuoria. He kysyivät: ”Onko nyt lupa uskoa Jumalaan?”

Muuleilla ja aseilla

Vuosia 1991- 1992 kutsutaan anarkian vuosiksi. Satoja kouluja vandalisoitiin, kolhoosirakennusten seinätiilet varastettiin ja puistojen puita kaadettiin lämmitykseen. Maaseudulla ihmiset kärsivät nälkää. Rautatiekiskoja ja katujen valurautaisia kansia anastettiin. Vielä vuonna 1996 USA:n Tiranassa suurlähetystön piikkilanka-aitaa varastettiin 160 metrin matkalta, vaikka paikalla oli ympäri vuorokauden vartijat. Tiranassa oli vain valtion omistamia autoja. Polkupyörät olivat harvinaisia. Keskustassa liikennöivät vielä 1990-luvun puolivälissä muulit ja aasit. Kuin tyhjistä tulivat maahan kymmenet tuhannet vanhat, rusikoidut Mersut ja Volkswagen Golfit. Vain lyhyen ajokokemuksen omistavat, pääasiassa nuoret kuljettajat kiersivät Tiranassa keskusaukiota kuin lapset sirkuksen autoradalla. Välissä puikkelehtivat jalankulkijat henkensä edestä. Hevoskärryiltä vierähti usein kadulle vesimeloneja. Aasit ja lampaat oli käytetty liikennemerkeiksi, jonka mukaan nopeusrajoitus on viisi kilometriä tunnissa.

Tie Tiranasta Fieriin oli paikotellen niin huonossa kunnossa, että eteneminen sujui paremmin pellolla, tien vieressä. Tiellä oli kuoppa kuopan jälkeen. Kuopat eivät olleet pyöreitä pompukuoppia van teräväreunaisia repeämiä vanhassa asfaltissa. Jokainen isku niihin raastoi ja ravisteli autoa.

Rohkaisuprojekti

Heinäkuussa 1991 Tiranassa järjestettiin suuri, kansainvälisten, evankelisten lähetysjärjestöjen suurtaapatuma Qemal Stafa-stadionilla. Kuulijoita oli viikon

aikana yli 8000. Yli 30 000 Uutta testamenttia ja kristillistä kirjaa jaettiin. Ensimmäinen evankelinen seurakunta perustettiin samana kesänä Tiranassa.

Kristillinen työ aloitettiin Albaniassa tyhjistä. Yli 60 lähe-

nitelmallisesti. Albaniaan saapui satoja lähetystyöntekijöitä. Osa oli jo vuosia opiskellut albania Jugoslavian Kosovon maakunnassa tai Italiassa oleskelevien albaanipakolaisten avulla.

1997 – 1998 Kalashnikov-kult-

▲ Tellervo ja Eero Ketola istuvat bunkkerin katolla. Albania, Fier, syksy 1997.

työjärjestöä perustivat yhteisen järjestön, Albanian Rohkaisuprojektin (AEP). Myös vuonna 1892 Gjerasim Qiriazin Istanbulissa perustama evankelinen allianssi aloitti uudelleen toimintaansa vuosisadan tauon jälkeen. Albanian Rohkaisuprojekti on esimerkki siitä, kuinka kristityt voivat tehdä työtä yhdessä ja suunn-

tuuri. Väestö talletti innokkaasti varansa pyramidirahastoihin. Rahastot kaatuivat, ihmiset ryntäsivät armeijan kasarmeihin ja aseellinen kansalaistottelemattomuus alkoi. Siviileillä oli käytössä rynnäkkökiväärejä, miinoja, kranaatteja ja jopa panssarivaunuja. Lähetystyöntekijät evakuoitiin maasta muutamaksi kuukau-

deksi. Fierin seurakunnan noin sadasta jäsenestä 25 prosenttia siirtyi ulkomaille, lähinnä Italiaan ja Kreikkaan.

Sekasorto päättyi italiajohdettuun Alba-rauhanturvaoperaatioon. Seuraavana vuonna Albania vastaanotti 400 000 pakolaisia Kosovosta. Muun muassa Fierin seurakuntamme avusti neljä kuukautta yhteensä 3620 pakolaista. Kaikille perhekunnille lahjoitettiin myös Uusi testamentti geg-albanian murteella.

Työ jatkuu edelleen

Kolmekymmen vuoden aikana Albaniassa on toiminut yli parikymmentä Fidan pitkäaikaislähettiä. Nyt työn painopiste on Albanian perustetun Evankelinen Teologinen opiston (ETC) ja Fierin seurakunnan toiminnassa. Työtä tehdään myös romaniyhteisöissä ja kummilapsityössä. Taru Natri oli mukana ryhmässä, joka perusti Bathoren Assembleis of God-helluntai-seurakunnan Tiranassa Institutikaupunginosaan. Osa yhteisön väestöstä on muuttanut alueelle Pohjois-Albaniasta köyhyyden ja verkoston runtelemalta vuoristoalueelta.

Albania on kehittynyt nopeasti. Maaltamuutto on voimakasta ja ihmisiä kasaantuu yhä enemmän Tirana-Durres akselille. Modernin elämäntavan saatossa ihmiset voivat valita mitä tekevät. Nuoret haluavat muuttaa ulkomaille. Ihmiset eivät ole niin kiinnostuneita evankeliumista kuin aikaisemmin. Keskustelu politiikasta tai jalkapallosta kiihdyttää nopeasti tunnelman kattoon. Kukaan ei kiihdy silloin kun puhutaan uskonnosta. Suvaitsevaisuus on laajaa ja yleisen mielipiteen mukaan kaikki uskonnot ovat saman arvoisia. Ihmisten uskonnollisuus on vanhoista perinteisiin palamista. Ortodokseilla, katolisilla, muslimeilla ja bektasheilla on pyhiä paikkoja, joihin vuosittain vaelletaan.

Rohkeat ja idearikkaat lähetystyöntekijät ja vastuuntuntoiset lähettäjäseurakunnat eri puolilla maailmaa ovat tehneet suuren työn, joka jatkuu edelleen. Albaniassa arvioidaan nykyisen olevan noin 20 000 evankelistaa kristittyä.

Minä olen humoristitosikko. Ehkä siksi onkin välähtänyt mieleeni, lieneekö Jumalallamme huumorintajua. Käyttääkö Jumala huumoriakin avatakseen sydämemme vastaanottamaan sanaa ja johdatusta?

Ei tehdä tästä numero, mutta minä olen "tupla Savolainen". Äitini Eeva Elina oli omaa sukuaan Savolainen ja itse olen kasvanut elämäni ensimmäisen neljännesvuosisadan "kulttuuri Suomen pääkaupungissa" naattien äetin ja isän tekemö, sanoisinko kristillistä ravintoa, kalakukkoo, jossa yhdistyy rukiinen leipä ja kala.

Tampereella olen ollut ikään kuin "lähetystyössä Ambomaalalla" jo yli 40 vuotta, ja tämä tuntuu toiseksi parhaalle paikalle maailmassa.

Arki ja pyhyys erillään

Lapsuuden kotini huokui arjen kristillisyyttä, pyrittiin elämään hyvin ja siivosti, perhe- ja sukukeskeisesti. Kirkko oli pyhää, samoin juhlapäivät ja Jumala. Jeesus ei ollut mikään "Jesse", Jumalaa eikä pappeja sinuteltu, eikä "parkkipaikkarakouksilla tai pikkuasioilla" vaivattu Jumalaa. Turhaan ei lausuttu "Herra sinun Jumalasi nimeä". Arki ja pyhyys pidettiin visusti erillään.

Lapsuuteni kuului rukous: "Levolle laske luojani" ja äidin ja isän laulamana: "Tule kanssani Herra Jeesus," sekä "Maankorvessa kulkevi lapsosen tie".

Uskoa elettiin todeksi arjen elämän kautta pienesti ja vaatimattomasti. Uskoa ei lokeroitu, teoretisoitu eikä sillä elämöity ja jaettu ihmisiä eri kuppikuntiin. Sukulaisemme olivat pääosin helluntaillaisia. Vanhempani luulin olleen lähinnä körttiläisiä.

Helluntaillaissetäni teki minuun lähtemättömän vaikutuksen yhden sanan "evangelistana". Muistan aina, kuinka hän

Onko Jumalalla huumorintajua?

syntymäpäivinä, iso mies kun oli, taittui melkein kaksin kerroin, tervehti kädestä, katsoi silmiin, kumarsi hiukan ja sanoi: "Siunausta!" Siinä oli paljon sanottu yhdellä sanalla, mutta tärkeintä oli, miten se sanottiin ja välitettiin suoraan sydämeistä, aikuisen oikeasti. Ele osoitti lapsen kunnioitusta, nostamista yhdenvertaiseksi aikuisen miehen rinnalle. Siinä oli jotakin samaa kuin Raamatun kertomuksissa, joissa Jeesus kohtaa yhteiskunnan silmissä "alempiarvoisia". Taivasten valtakuntahan on "lasten kaltaisten".

Ilosanoma jäi taka-alalle

Olin noin 5-vuotias, kun aloitin kotini lähellä Vapaakirkon pyhäkoulun. "Sakkeus oli pieni mies, pienen pieni mies. Jeesus puun

alle pysähtyi, pysähtyi, katsoi ylös ja sanoi: "Sakkeus, tule nopeasti puusta alas, sillä tänään minun on määrä olla sinun vierasasi". Sakkeus maahan hypähti, hypähti ja Herran Jeesuksen kanssa riemuisti, riemuisti." Minä olin tuo Sakkeus.

Toinen merkittävä muisto pyhäkoulusta oli kuvaelma, jossa esitimme maailman eri kansoja. Minulla oli repliikki: "Olen pieni kiinalainen, Jeesus minuakin rakastaa". Minua nolotti esiintymisen tuossa kuvaelmassa. Kesti 58 vuotta tulla sinuiksi tuon nolouden tunteen kanssa. Miksikö? Se selviää tämän jorinani lopussa.

Kansakoulussa toimin luokasani ääneenlukijana mm. Raamatun ja vastaavissa kertomuksissa. Muistan, kuinka suuren vaikutuksen minuun teki tarina, jossa

Jeesus-lapsi puhalsi muovailemaansa savilintuun elämän hengen ja lintu lähti lentoon. Myös uskontotunnin lähinnä Vanhan testamentin kertomukset kuvitettuna värikkäillä pahvitauluilla säilyvät muistoissani.

Ihmeen vähän tuohon aikaan puhuttiin uskontotunneilla Jeesuksesta, lukuun ottamatta pääsiäisen ristiinnaulitsemista. Sovitus, lunastus, kuoleman voittaminen, ylösnousemus ja yleensä evankeliumin ilosanoma jäi taka-alalle.

Kuului ja upposi

Ollessani noin 12-vuotias istuimme kahvipöydässä, vanhempani, kaksi tättä ja serkkuni. Toinen tädeistä pohti ääneen, että mikä hän Karista tulee isona. Toinen täti "erehtyi profetoimaan", että Karista se tulee pappi. Pöytäse-

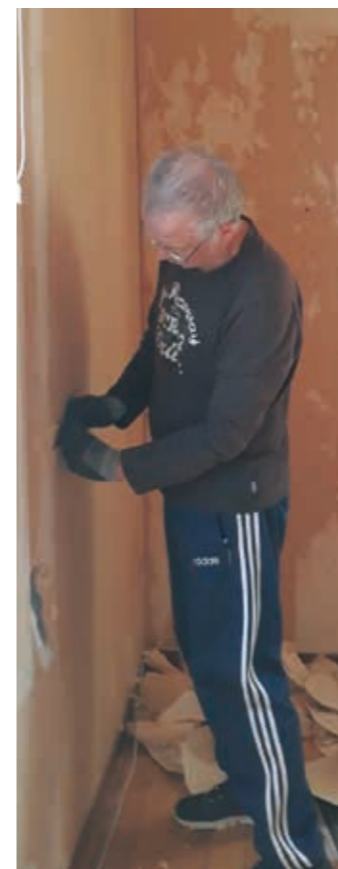
ruue kohahti ja seurauksena oli innostunut hyrinä ja maireat hymyt, hienoa Karista tulee pappi! Kari itte katseli vinosti hymyillen alta kulmain käsi nyrkissä ja koputti pöydän reunusta ajatuksin: sehän vielä nähdään, että Karista ei koskaan tule pappia.

Pappeus oli sinänsä ihan hyvä asia, mutta "Kariahan ei ulkopuolelta tädit eikä muutkaan määräile". Voittajan, oikeessaolijan tunnetta kesti lähes 50 vuotta. Sitten poikani Julius eräänä päivänä sanoi: "Isä, kun sinä olet ollut niin monessa mukana ja saanut vaikka mitä koulutusta ja elämäkokemusta, niin miten on mahdollista, että sinusta ei ole tullut mitään?" Ehkä niin, mutta ei minusta ollut tullut pappiakaan!

Samoihin aikoihin kuulin ensimmäistä kertaa Viestiveljien laulavan. Olin isäntänä seurakunnan miestenillassa. Istuin etupenkissä ja eteeni levittäytyi 30 miestä laulamaan Jeesuksesta. Hyvin kuului ja upposi. Sillä istumalla tiesin, että jonakin päivänä tahdon laulaa Viestiveljissä "evankeliumia".

Laulava Viestiveljien pappi

Edesmennyt Viestiveli, Mannisen

Juhani jaksoi kolmisen vuotta hienovaraisesti muistutella Viestiveljien olemassaolosta ja lupauksestani tulla mukaan. Kun äitini kuoli, hetki koitti. Oli kuin uuteen kotiin olisin tullut laulamaan Jeesuksesta ja evankeliumin ilosanomasta.

Kerroin aikaisemmin, kuinka pyhäkoulun kuvaelmassa minua nolotti. Syy oli seuraava. Tuohon aikaan viisivuotiaat pikkupojat pyrkivät olemaan ajan hengen mukaan niin "pikku miestä" kuin vain olla voi. Hyvin tarkkaa oli, mikä oli pojille sopiva vaate ja ennen kaikkea, minkä värisiä poikien vaatteet saivat olla. Kuvaelmassa minulla oli kaapu, koska olin kiinalainen. Kaapu ei sinänsä aiheuttanut noloutta yksistään, mutta se kaavun väri ja materiaalikin. Silkin tapainen vaate ja etenkin sen värinen; sellaisia ei kelläkään miehellä tai pojalla oltu Kuopiossa siihen aikaan nähty, tai ainakin siltä se tuntui.

Niin se väri. Samaa väriähän se oli kuin Viestiveljien toinen takki ja solmio. Kaapu oli samankaltaista materiaalia kuin Viestiveljien käyttämä solmio. Solmio ja takki, molemmathan ovat violettiä!

Viestiveljissä laulamme pelastuksesta, sovituksista, ikuisesta elämästä ja ennen kaikkea Jeesuksesta. Laulut ovat puhdasta evankeliumia, ilosanomaa – totta joka sana. Toteutamme lähetyskäskyä omalta osaltamme laulamalla.

Olen ollut nyt Viestiveljissä sanansaattajana noin kaksi vuotta. Pää pystyssä ja rinta rottingilla voin sanoa: "Olen pieni Viestiveli Jeesus minuakin rakastaa". Ilman nolouden tunnetta, vaikka solmio on silkkiä ja se ja takki ovat violetin värisiä!

Taisipa Karista sittenkin tulla 63-vuotiaana "laulava Viestiveli-pappi".

"Katso Kristus kadulla kulkee ja Hän kurjinta tervehtää. Hän obi ei kiirehdikään, vaan juttelemaan jää. Ja katso nyt mitenkä kätensä Hän ojentaa arpisen, ja siiben suo tarttua käden, beikon syntisen ihmisen".

Siunausta!

SUOMEN YRITYSMYYNTI
Luotettavaa yrityskauppaa vuodesta 2003

Tutustu kymmeneen myytävänä oleviin yrityksiin:
www.suomenyritysmyynti.fi

KOIVUN TYRNITILA

Uuden sadon raikkaat tyrnituotteet kätevästi verkkokaupastamme

Tutustu ja tilaa:
www.kauppa.koivuntyrnitila.fi

Hietalahti ja Pojat Oy

BETONIELEMENTIT

Hitsausalihankintaa vaativiin kohteisiin

- Teemme mm.
- ajoneuvoyhdistelmien uusia päällirakenteita ja perävaunujen osia
 - puutavaranojasturien alustat, motojen kuljetuslavetit ym.

Wintersteel Oy

Sakari Yrjölä
Mäyrämäentie 9, 47450 Perheniemi
0400 570 288, sakari.yrjola@wintersteel.inet.fi

Olavi Kumpulainen – Aikamedia Oy:n uusi toimitusjohtaja

Kimmo Janas

Pitkän päivätyön mm. MAF:n lähetyslentäjänä tehnyt Olavi Kumpulainen vaihtoi lentokoneen ohjainsauvan Aikamedian peräsimeen heinäkuun alussa. Päätimme kurkistaa kulissien taakse, minkälainen mies on kyseessä.

Olavi Kumpulaisen lentäjään askelmerkit syntivät jo miehen ollessa 14-vuotias. Silloin, vuonna 1983 ilmestyi Hannu Nikusen kirjoittama Hanski -kirja, jossa tämä kertoi pelastumisestaan alkoholi- ja huumemaailmasta ja kutsustaan lähetyslentäjäksi.

– Luettuani sen kirjan ja vaikka olin vasta 14-vuotias, minus-

sa syntyi halu päästä lentämään. Toisaalta olin mahdottoman edessä, en ollut mistään kouluista kiinnostunut ja asuin vielä Kiuruvudella Korpijoki-nimisessä kylässä, keskellä ei mitään, Kumpulainen naurahtaa.

Kolme vuotta myöhemmin oli edessä muutto Kiuruvudelta Helsinkiin.

– Joka päivä mietin, mitä pitäisi tehdä, että lähetyslentäjäura aukeaisi, Olavi Kumpulainen muistelee.

Unelma toteutuu

Kumpulainen valmistui aikanaan lentokonemekaanikoksi, ja 10 vuotta Hanski-kirjan lukemisen jälkeen hänen unelmansa toteutui, kun miehen tie vei Etiopiaan Fidan ja MAFin palvelukseen. Vuodet 1996-2004 hän toimi lähetyslentäjänä Papua-Uudella-Guinealla.

Lähetyslentotoiminta ei ole pelkkää lähetystyötä. Koska lentäminen on niin kallista, toiminnan rahoittaminen vaatii myös kaupallista toimintaa, taustajär-

jestöt eivät pysty rahoittamaan kaikkea. Jatkuva toiminta ei voi perustua tukieuroihin.

– Itse lentäminen oli tietenkin mielenkiintoista, mutta samalla se oli täyttä yrittäjätoimintaa. Raha, mitä me pystyimme ansaitsemaan kaupallisella lentämisellä, käytettiin ambulanssi- ja seurakuntalentoihin. Aina kun joku seurakuntaporukka tarvitsi lentokonetta, olimme heti käytettävissä.

Lentämistä riitti runsain mitoin. Olavi Kumpulaiselle on jäänyt mieleen varsinkin viimeiset kolme vuotta Papuan pohjoisrannikolla.

– Meillä oli matkustuslennoille 2-3 viikon varauslistat täynnä koko ajan. Lensin siellä yksin, joten jos tuli ongelmia vaikka sääolosuhteiden takia ja lentoja piti peruuttaa, en saanut koskaan sumaa purettua täysin.

Pakotelista pysäytti

Kotimaahan Olavi Kumpulainen palasi vuonna 2004 ja perusti varsin pian oman yrityksen, joka

suoritti lentokuvauksia. Suomea koetteleva mekaanikkopula sai hänet palaamaan mekaanikon töihin syksyllä 2004. Samalla Kumpulainen toimi myös lentäjänä ja lennonopettajana Scanwings -nimisessä yrityksessä. Oma yrittäjyys jäi vähemmälle huomiolle lentokäyttöiden takia.

Viimeiset kolme vuotta hän toimi toisessa yrityksessä, johon Krimin sanktiot iskivät, ja lentotoiminta loppui kertaheitolla heinäkuussa 2015.

– Yhtiön omistaja oli ensimmäinen suomalainen, joka joutui USA:n pakotelistalle. Sen jälkeen emme saaneet polttoainetta koneisiimme, emme päivityksiä lentokarttoihin jne. Silloin ostin yrityksen suihkukoneen omalle yritykselleni Kumpu Airille ja koetimme kitkutellen jatkaa toimintaa. Jonkin ajan kuluttua myin koneen venäläiselle yritykselle ja jatkoin lentämistä Venäjän sisällä heidän piikkiin-

sa maaliskuuhun 2016 asti. Sen jälkeen en ole suihkarin puikoihin päässyt, Kumpulainen hymähtää.

◀ Veneestä/kahvilalautasta on tar-koituksella tehty yli 12 metriä pitkäksi, jonka ohjaaminen edellyttää vähintään rannikkoläivurin papereita. – 13,4 m pituus hillitsee kiusausta lähteä tekemään mitään vuokraustoimintaa, Kumpulainen huomauttaa.

Kohti uusia haasteita

Kumpulainen kertoo ottaneensa jossain vaiheessa yhteyttä vantaalaiseen yrittäjään Seppo Vi-hiseen tiedustellakseen, olisiko tällä liiketutuisaan ketään, joka haluaisi ostaa lentokoneen ja palkata siihen lentäjän.

– Seppo sanoi, että eipä tule ketään mieleen, ja kertoi tarkistavansa juuri papereita tehdäkseen seuraavana päivänä kaupat omistamastaan lämpökamerayritys Infradex Oy:stä. Harmittelin, että myöhästyin kaupoista, mutta Seppo sanoi, että huomennahan hän vasta tekee kaupat. Ilmoitin, että olen todella kiinnostunut yrityskaupoista.

Siinä vaiheessa Kumpulaisella oli takana 17 000 lentoa ja 10 000 tuntia pilven reunalla roikkumista välillä todella vaikeissa olo-suhteissa.

– Ilman Jumalan selkeää ihmetyötä olisin varmasti kuollut jo aikoja sitten.

Tuntui, että lentäminen alkaisi jo riittää.

– Liike- ja ambulanssilentäjän elämähän on sitä, että soipa puhelin yöllä tai päivällä, siinä lähdetään saman tien menemään, hän huomauttaa.

Niin miehet sopivat yrityskaupoista seuraavana päivänä. Siirtymäajaksi sovittiin vajaa kolme vuotta ja varsinaiset kaupat tehtiin tammikuussa 2017.

– Kun ajattelee, että lentohomat loppuivat 2016 ja puoli vuotta myöhemmin alkoi Infradexin omistajuus ja työt yrityksessä, niin ei voi kuin hämmästellä, miten kaikki napsahivat niin hienosti kohdilleen. Jumalan sormi oli selvästi mukana.

▶ Vaimon kanssa Eurooppaa kiertelemässä 2015.

◀ PNG paikallisia koneen kupeella 2004.

Puhelu yllätti

Kun yrityksen toiminta oli saatu hyvin liikkeelle, Kumpulaiset pääsivät vuonna 2019 muuttamaan Espanjaan Aurinkorannikolle.

Ensimmäinen talvi meni kuumella rivimiehenä seurakunnan tilaisuuksissa ja matkustellen ympäri Eurooppaa. Malaga on Kumpulaisen mukaan siinä mielessä hyvä paikka asua, että sieltä pääsee helposti joka paikkaan. Kevättalvella 2020 hän sai ensimmäisen saarnapyynnön, mutta kuin korona iski, tilaisuus peruuntui. Olavi Kumpulainen osallistui kuitenkin Turistikirkon hotellikoukuihin ja toritilaisuuksiin soittaen ylistysryhmässä aluksi trumpettia ja myöhemmin kornetta.

Kun Kumpulaiset palasivat Espanjaan seuraavana syksynä, he avustivat aluksi suomalaisseurakunnan nuorisotyön käynnistämiseksi. Kun korona vain jatkui ja suomalaisia ei tullut Aurinkorannikolle perinteiseen tahtiin, Olavi Kumpulainen lähti vetämään seurakunnan tilaisuuksien videointia.

– Kun tilaisuuksissa ei ollut säestäjiä, hoidin säestämisen kornettillani. Ja kun ei löytynyt puhujia, no tulehan sinä puhumaan... Niin sitten piti joka tilaisuudessa aloittaa tai puhua tai juontaa. Kun videointi alkoi luonnistua, kuvasin ja editoin kaksi Tuula Ketolan haastatteluhjelmaa TV7:lle.

Aurinkorannikon seurakunta-toimintaa Kumpulainen kuvaa työntäyteiseksi mutta mukavaksi ajaksi, ehtipä mies toimia myös seurakunnan vanhemmistossa.

Kumpulaisten oli tarkoitus asua Aurinkorannikolla pidempäänkin, mutta maaliskuussa 2021 soi puhelin.

– Aikamedian hallituksesta soitettiin ja minua pyydettiin uudeksi toimitusjohtajaksi. Minä totesin heti, että nyt on tullut väärä numero. Siellä pidettiin kuitenkin kiinni tarjouksesta, johon vastasin, että ei, mutta soittakaa huomenna uudelleen.

► Kun Aikamediasta soitettiin seuraavana päivänä uudelleen, Kumpulainen totesi, ettei mieli ole muuttunut, eikä hän pyri sellaiseen tehtävään. Kävi ilmi, että Aikamedian hallituksella oli toinenkin ehdokas, joka ratkaisi viikon kuluttua. Joten sovittiin palata asiaan viikon kuluttua.

– Viikon kuluttua keskiviikkoamuna minulle soitti suuren suomalaisen pörssiyhtiön edustaja ja kertoi heidän olevan halukkaita ostamaan lämpökamerayritykseni. Kyllähän siinä meinasi mennä luu kurkkuun. Kun Aikamedia sitten soitti muutaman tunnin kuluttua sanoin, että vastaus olisi edelleenkin ei, mutta nyt tuli sen verran selvä merkki taivaasta, että pakko

▼ Iso kansainvälinen toimija on ilmaissut kiinnostuksensa ja tehnyt ostotarjouksen Infradex Oy:stä.

– Ei ole haluja luopua siitä kovin helposti, sillä jos ei se nyt ole lypsävä lehmä, niin ainakin toimiva lämpökamerakauppa, jolla on suuret tulevaisuuden mahdollisuudet, Olavi Kumpulainen kertoo.

vaan sanoa, että tapahtukoon Jumalan tahto tässäkin asiassa.

Tunnustusta yrittäjänä

Koronan vaikutukset näkyivät myös Kumpu Airin toiminnassa lentoliikenteen pysähtyessä lähes kokonaan keväällä 2020. Uusia liiketoimintaratkaisuja oli löydettävä, että lentokentältä vapautuvaa työvoimaa ei tarvitsisi irtisanoa.

– Meillä oli jossain vaiheessa pari vuotta 300-paikkainen itsepalvelukirpputori ja kokemusta kertyi myös kahvion pyörittämisestä. Kaikki kaupungin kahvilat ja ravintolat olivat koronarajoitusten takia kiinni, niin miksemme perustaisi kahviota, Kumpulainen muistelee.

Niinpä lämpökameroiden esitelykäyttöön hankittu veneen muokattiin kahvilakäyttöön sopivaksi. Ajatus syntyi sunnuntaina, ja jo seuraavana lauantaina uusi venekahvila palveli asiakkaita Helsingin Kalasataman rannassa.

– Kahvilamme sai todella mukavan vastaanoton asiakkailta, ja niin sitä pyöritettiin koko viime

kesä ja syyskuun 1. päivä lopetettiin. Tänä kesänä toimintaa on tarkoitus jatkaa jossain mitataavassa. Kun kahvila suljettiin syksyllä, koulutimme siellä työskennelleet palovartijoiksi, kuvailee idearikas yrittäjä.

Joulukuussa 2020 Vantaan yrittäjät palkitsi Olavi Kumpulaisen Vuoden Yrittäjä 2020 -tunnustuksella koronan keskellä osoitetusta muuntautumiskyvystä.

– Kyllähän se kummasti lämmittää mieltä, kukkaroon ei tule lisää euroja, mutta ihan mukava tunnustus tehdystä työstä, Kumpulainen hymyilee.

Viisautta Jumalalta

Olavi Kumpulainen kertoo tulleensa uskoon 7-vuotiaana, mutta myöntää tehneensä kaikki samat konnuudet ja virheet kuin muutkin nuoret.

– Aina välillä olenkin ihmetellyt, että minkä ihmeen takia Jumala sietää meitä. Mutta totuushan on, ettei Jumala siedäkään meitä. Jumala vihaa syntiä eikä halua olla missään tekemisessä synnin kanssa. Sen oivaltaminen, että jos me olemme Jeesuk-

sen työn sisällä, niin piilossa, että Jumala näkee meidät Jeesuksen läpi, se on ainoa pelastuksemme.

Kumpulaiset rukoilevat joka päivä yhdessä ja pyytävät opastusta toimiinsa. Lisäksi Aikamedialta hankittu kommentaari- ja raamattu tarjoaa todella hyviä ohjeita moniin jokapäiväisiin tilanteisiin. Olavi Kumpulainen myöntää omistavansa myös langettoman, koko päivän avoinna olevan yhteyden Jumalaan.

– Ainoa rukoukseni onkin oikeastaan, että anna minulle viisautta tähän päivään ja tähän hetkeen. Jos meillä on Jumalan antama viisautus päätöksenteossamme ja suunnitelmassamme, mitä muuta me tarvitaan.

Kumpulaisella ei ole kertomansa mukaan suuria suunnitelmia Aikamedia suhteen, tärkeintä on tässä vaiheessa päästä perille yhtiön toiminnasta.

– En ole vielä oikein varma, oliko tämä vain Jumalan huumorintajua. Kyseessä on kuitenkin varsin mittava paletti, lehtien lisäksi tulevat kirjat ja äänitteet sekä jokunen vuosi sitten käynnistetyt taloushallinto- ja markkinointipalvelut.

Taivaasta tuulee
Kari O. Niemi

Hyvä Paimen

Haluaisitko lapsellesi hyvän vai mukavan opettajan? Mukavan opettajan kanssa kyllä viihtyy, mutta onko sillä merkitystä, jos oppilaat eivät opi mitään?

Hyvä opettaja ei välttämättä aina tunnu mukavalta vaatiessaan oppilaitaan ahkeroimaan ja muuttamaan käyttäytymistään. Tämän huomasi rikas nuorukainen, joka tuli Jeesuksen luokse sanoen: *”Hyvä opettaja, mitä minun pitää tekemän, että minä iankaikkisen elämän perisin?”* Rikas nuorukainen kuuli vastauksen, joka ei häntä miellyttänyt ja hän poistui Jeesuksen luota murheellisena.

Hyvän kaksi merkitystä

Kun puhutaan Hyvästä Paimeesta – Jeesuksesta – todennäköisesti ainakin osa ihmisistä ajattelee sanan ”hyvä” tarkoittavan paimenta, joka on hellä ja hyväsydäminen, joka silittelee lampaitaan vain myötäkarvaan. Mutta sanan ”hyvä” voidaan ajatella tarkoittavan myös paimenen hyviä ominaisuuksia, joiden myötävaikutuksella paimen johtaa lampaitaan oikeaan suuntaan, joskin välillä tavalla, joka ei luontaisesti lampaita miellytä. Paimenuus on merkittävä osa uskovien yhteyttä, jonka johdosta seurakuntakontekstissa on aiheellista kysyä: **”Haluaisitko hyvän vai mukavan paimenen?”**

Jeesus ei ollut aina leppoisa

Kun tarkastelemme vaikkapa

psalmia 23, välittyä ajatus paimenesta, joka on sulaa hyvyttä, siis täydellisenä vastakohdantana sekä heikkotasoiselle että pahalle paimenelle. Luonnollisesti Jeesuksen ollessa kyseessä, on Hyvä Paimen hyvä sekä olemukseltaan että taidoiltaan. Täydentäessämme kokonaisuutta toisaalta löytyvien raamatunkohtien avulla ja tutkimme tämän Hyvän Paimenen toimintatapoja, havaitsemme, **ettei Hän suinkaan aina tuntunut olevan niin sangen mukava ja leppoisa paimen**, joka ei olisi kiinnittänyt huomiota vallitseviin epäkohtiin.

jollaista Hänen opetuslapsensa eivät välttämättä olisi halunneet kuulla.

Erimielisyyttä ja eripuraa

Hyvä Paimen – Jeesus – sai aikaan sanoillaan ja toimillaan **voimakasta vastakkainasettelyä**. Apostoli Johannes kirjoittaa: *”Niin syntyi kansassa eripuraisuutta hänen tähtensä.”* Kun Jeesus oli parantanut sokeana syntyneen miehen, kirjoittaa Johannes uudelleen aiheeseen liittyen, että fariseukset olivat tapahtuneesta *”keskenänsä eri mieltä”*. Johanneksen evan-

He loukkaantuivat Jeesukseen

Jerusalemmissä Hyvä Paimen meni pyhäkköön ja Hänestä kerrotaan, että *”hän teki nuorista ruoskan ja ajoi ulos pyhäköstä heidät kaikki lampaineen ja härkineen ja kaasi vaihtajain rabat maahan ja työnsi heidän pöytänsä kumoon”*. Hyvä Paimen ajoi riivajat sikoihin ja koko lauma hukkuu veteen. Mitähän tapahtuisi, jos joku tulevan sunnuntain jumalanpalveluksessa tämän **Hyvän Paimenen tavoin sylkisi sokean silmiin julistaen hänelle terveyttä?** Apostoli Matteus kirjoittaa, että *”he loukkaantuivat häneen”*.

Motiivina rakkaus

Kun tarkastelen Hyvän Paimenen toimintaa, en havaitse Hänen toimineen aina tavalla, jonka ihmiset ajattelevat olevan diplomaattista. **Mutta mitä ikinä Jeesus sanoikaan tai tekiäkään, Hänen vaikuttimenaan oli rakkaus.** Hänen osoittamansa rakkaus ei kuitenkaan ollut väärin asenteiden, puheiden ja tekojen hyväksyntää. Jeesus rakasti näitä ihmisiä, vaikkei heistä välttämättä aina tuntunut siltä.

Jeesus tahtoi näille ihmisille hyvää, heidän muutostaan ja heidän parastaan; monet eivät tätä ymmärtäneet ja loukkaantuivat Häneen. Kun Hän nuhtelee meitä, haluaa Hän meidän katsovan Jumalan Sanan peiliin ja taivuttavan elämäämme suuntaan, joka on Hänelle mieluisin.

Jos me loukkaannumme Häneen ja käänämme Hänelle selkämme, emme koskaan tavoita sitä suunnitelmaa, joka Hänellä on meitä varten.

Loukkaako tämä teitä?

Kovaa puhetta

Kun tämä Hyvä Paimen puhui Kapernaumin synagogassa, niin monet hänen opetuslapsistansa sanoivat: *”Tämä on kova puhe, kuka voi sitä kuulla?”* Mutta kun **Jeesus sydämessään tiesi, että hänen opetuslapsensa siitä nurisivat, sanoi hän heille: ”Loukkaako tämä teitä?”** Ja hieman myöhemmin samaisessa luvussa todetaan: *”Tämän tähden monet hänen opetuslapsistaan vetäytyivät pois eivätkä enää vaeltaneet hänen kanssansa. Niin Jeesus sanoi niille kädelletoista: ”Tabdotteko tekin mennä pois?”* Ja edelleen, hieman myöhemmin puhuessaan näistä kahdestatoista opetuslapsista, sanoi Jeesus: *”Enkö minä ole valinnut teitä, te kaksitoista? Ja yksi teistä on perkele.”* Voimakasta viestintää Hyvältä Paimenelta. **Viestintää,**

keliumin luvussa kymmenen samainen apostoli toteaa, että *”niin syntyi taas erimielisyys juutalaisten kesken näiden sanain tähden”*.

Suorasanaainen Jeesus

Edelleen tämä esikuvamme ja esimerkkimme **käytti kieltä, joka ei nykyajan mittapuun mukaan millään muotoa ollut poliittisesti korrektia.** Hyvä Paimen sanoi: *”Te kyykäärmeitten sikiöt, kuinka te saattaisitte hyvää puhua, kun itse olette paboja?”* Hän sanoi myös: *”Voi teitä, kirjanoppineet ja fariseukset, te ulkokullatut, kun te olette valkeiksi kalkittujen hautojen kaltaisia: ulkoa ne kyllä näyttävät kauniilta, mutta ovat sisältä täynnä kuolleitten luita ja kaikkea saastaa!”*

NIIN KUIN YLEISHAPPO

Evoluutio-opetus horjuttaa Raamatun arvovaltaa ja toimii näin kuin yleishappona, joka syövyttää useimpien kristittyjen uskoa. Luottamuksen puute Raamattuun on kristittyjen nuorten kaikkein yleisimmän mainitsema syy uskosta luopumiseen.

Vastaavasti useimmat eivät ole koskaan kuulleet siitä nykyaikana saatavilla olevasta valtavasta määrästä todisteita, jotka tukevat Raamatun ilmoitusta luomisesta. *Luominen*-tiedelehti voi auttaa juuri tässä. Se on kuin vahva suoja-aine, joka kumoo ja estää evoluution syövyttävän vaikutuksen jatkossakin.

Sen upeasti kuvitetut, värilliset sivut tekevät siitä julkaisun, jota ihmiset haluavat lukea. Onko Sinun tuttavapiirissäsi nuoria, joiden usko on evoluution vuoksi koetuksella? Ostaisitko heille lahjaksi palan Totuutta? Tilaukset: kauppa.luominen.fi

ARTIKKELI- JA TAITTOPALVELUA 40 VUODEN KOKEMUKSELLA

OTA YHTEYTTÄ, KUN YRITYKSESI TARVIKSEE APUA ESITTEEN TAI ASIAKASLEHDEN TEKEMISESSÄ!

FAKTAPRO OY
KIMMO JANAS
KIMMO.JANAS@FAKTAPRO.FI
WWW.FAKTAPRO.FI

Kunnioitettava virstanpylyvä

Jussi Kosola

Nyt on aihetta tuotoksen tähän, jota riimitelen muatohon elävähän...

Maharottoman ylevää nähäri tämän leheren kuluvan vuaren ilimestynehestä numeroosta 20-vuatuisonnitteluja eri instanssiilta. Aihetta siihen kyllä onkin, kun tarkasteloo julukaasun pitkää taivalta alakaen siitä, että melekoosen aikajakson lehti sai kantaa määritelmää: Euroopan ainut kristillinen miästenlehti. Sittemmin Britteinsaarilla kun perustivat oman vastaavan julukaasun, niin määritelmä tänäpäivänä on: Euroopan vanhin.

Nostan hattua leheren perustajalle, päätoimittaja Kimmo Janakselle, sulle joka otit tällääsen haasteellisen, näin ymmärrän; kutsumuksen vastahan. Silloin olit valinnan eres: jatkakko rakennusarkkitehtinä vai otakko Tosi-tyäkalun käyttöhös Herran elopelloolle.

Oliko valintas heleppo teherä, sitä en tiärä, mutta sen kyllä, että arkkitehtinä olisit saanu paremmat afäärit, kunniaa, mainetta, suunnitellu kenties kansaanvälisestikkun tunnettuja rakennuksia, yhtälaila Suamehen kuentiäs eri maailmankolokkihin, mistä monet tunnetut suomaalaas-kolleegas tunnetahan, ja sellaaasia toteuttaas ei tokikaan olis tarvinnu miättiä buriettia, eihän rakennussuunnitelmia pyyrettääs kysytä niinkään hintaa ensimmääsenä, vaan esitetähän arkkiteherille suuntaviivat ja näinollen melekolaila vapaat kareet päämäärien toteuttamisiin.

Näillä muutamilla päätelmiläni voin vaan olla kiitollinen siitä, että valittit kuitenkin sen kivikkoosemman tiän, millä oot eläny kristillistä vakaumustas torekisi. Lähtökohtaasesti leheren perustaminen, sekulaarinkaan, jo 20 vuotta sitte ei ollu "kultakavos" vaan ykskään tilaaja ei ollu ittestänsä selevuus ja kilipaaluti-

lanne pelekästänsä, otanpa esimerkin vaikka jenkkiautoleheristä, joita välillä oli usiampikin, mutta johonkin ne aijanmittahan hävis, levikkiongelmää pukkas, kaks kilipaalevaa kisas niin, että tunnetuun osti kilipaalijansa ja mainosta & puhelinmyyjää pukkaa tiuhaan jne.

Elikkä näihin päivihiin asti minkä tahansa painetun julukaasun hengispitäminen vaatii rankkaa wörkkimistä potentiaalisista tilaajista, mainosrahakkun ylläpitohon on rajattuja kun nettiin on siirrytty ja paperiversiot armotta eneneväs määrin jäävät hopialle. Kristillisen leheren päätoimittajana näinollen oot Kimmo ottanu vaihtoeherooksi vähemmän mairittelevat haasteet: Suomen Siion os severran keskenänsä kärhämöövää porukkaa oppikiistoonensa, että julukaasoo mitä tahansa niin, "omasta orkesterista" riittää niitä muutamia väentäjiä tyylihin: oliko Aatamalla napa vai ei? Talouspualikkaan ei oo niin vankalla pohojalla päätoimittajalla vrt. rakennusarkkitehti. Sitte ku Tosa-ri ottaa testattavaksi menopelit, kamerat jne. häppäkkehet, niin johani siitäkin saattaa joku ottaa yhteyttä päätoimittajahan vanoutunehena xxx kannattajana, että ku nuan kiriootit... Mun favoritista...

Yleesesti määritellen joku leheren käsihinsä saanu satunnaanen lukija joko ihastuu tai vihastuu. Niin, kuulun itte siihen ekana mainittuhun: aikanansa paikallisen kylpyylän kiriaastos vauhris huamasin pöyrällä leheren, jonka kannes oli FHRA:n kisoosta kuvattu nitrokiihrytysauto, no tiätty pirätin ja lukaasin kannen kuvan perustehella. Tartuun siihen kaksin käsin ja tavaasin uurestansa... Äijälehti, kristillinen... Jos näen unta niin en halua herätä! Leheren numero muuten oli 4/08. Tulihin silloon miälehen, että olishan se nasevaa joskus kohorata leheren tekijöitä. Tutkimattomat ovat Her-

ramme tiät, voi vaan toreta, kun Löytyn Iikka sitte meirät linkitti ensin puhelinkeskusteluuhin ja ensimmäänen fyysinen kohtaminen oli Ajoneuvoharrastajien KantriGospel-tapahtumas paikallises kylpyyläs 17.7.2011, kun sinne juttua tulit lehtehen tekemähän ja mä kyseeses tapahtumas jonkullaasena puuhamiähenä olin.

Jäi jotenkin Kimmo ne sanas kovalevylleni, ku tuumasit, että tuallaanen laiha kruikelo, mä kuvittelin sun isooksi, lihavaksi äijäksi. No mä siihen, että kylä sellaanenki Kosoola löytyy tarvittaas. Sitte naurettihiin päälle. Anyway, hyvinhän tua kansakäyminen on sujunu koko jakson tähän aikahan tultuamma. Elikkä kiitollinen oon lukuisien muiren kans siitä, että meillä tälläänen julukaasu on johona Sanasta ei tingitä ja Israel-aiheet esillä voimakkahasti, unohtamata niitä koeajotestiä menopeliille, teknologiaa lairasta laitahan turarahan esille ja tiätty koskettavat henkilöhaastattelut ym.

Elikkä arvostettu lehti on kysees, näin kun kuunteloo miälipiteetä. Hiano juttu, että evankeliumi tälläästäkin väylää menöö etehenpäin. Lehti kun sisältää sen "punaasen langan", iankaikkisuussialumma pelastussanomman, joka on sirottuna yhtehen ainuhan nimehen: Jeesuskehnen Kristuksehen, Jumalan ainosyntyysen, lihaksi tuliehen syntiemmä sovittajan täyrellisehen uhurihin Golgatan keskimmäsellä ristillä, ja Hänen kallis Pyhä sovintoverensä on sialujemma hinta ja sen saa jokahinen vastahanottaa uurestisynnyttävällä uskolla Jeesuskehnen.

Kiitos Herralle tästä leherestä kuin myös sinulle Kimmo, joka oot tätä julukaasua ollu toteuttamas kunnioitettavat 20 vuotta. Onnittelut ja siunausta sinulle ja rakkahilles, kuin myös kaikille leheren tekohon osallistuville persoonille.

Pohojajammaan kautta...

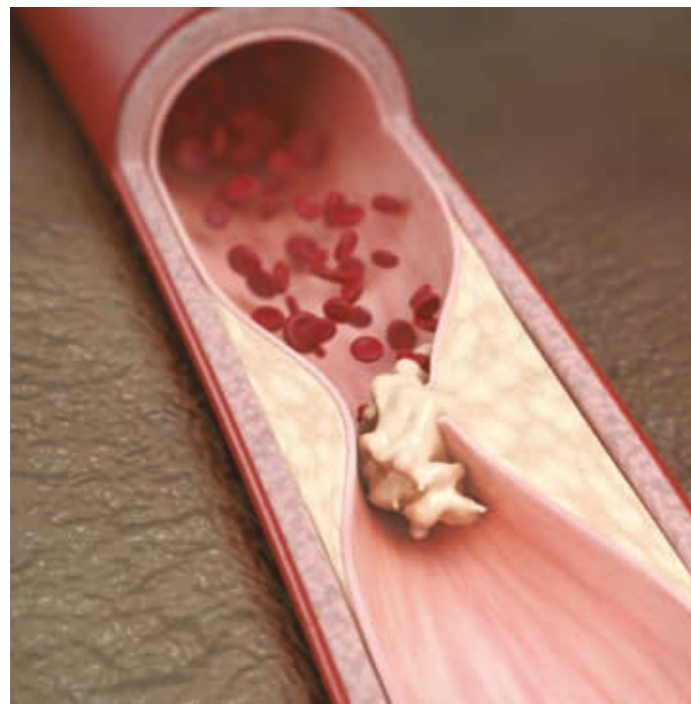
1900-luvun alkupuoliskolla saksalainen kirurgi Rudolf Haecker kirjoitti: "Aina muinaisista ajoista asti on ajateltu, että sydämeen ei voi kajota, mutta (sydänkirurgian myötä) tuo ihmiskehon viimeinen elin on päätynt kirurgin käsiin."

Sydänkirurgian aurinko nousi kuitenkin verkkaisesti, eikä se paistaisi kirkaasti vielä moniin kymmeniin vuosiin.

Vuonna 1906 kanadalaislääkäri Harvey Osler totesi: "Lopulta tuli käden aikakausi – ajattele van käden – suunnittelevan – keksivän käden..."

Aikanaan kuurosokea Helen Keller totesi, kuinka parhaita asioita maailmassa ei voi nähdä eikä edes koskettaa, vaan ne täytyy tuntea sydämellä. Sydänkirurgi Sandeep Jauhar oli myös oppinut työskennelyään alalla parikymmentä vuotta että, "tunteva sydän" vaikuttaa biologiseen vastineeseensa monilla

▼ Suonen seinämän kolesteroliplakki voi myös rikkoutua pinnaltaan, jolloin sen päälle kertyy verihituleiden muodostama tukos eli "trombi".

© Sydänsairaalan opetusvideo

Asiaa sydämestä

Lääketieteen sekä filosofian näkökulmasta

arvoituksellisilla tavoilla.

Ala kehitty vauhdilla

On todettu, että kenties kardiologia on ollut viimeisten 50 vuoden aikana teknologian ja innovoinnin eturintamassa ja hoidon laadun parantamisessa (avosydänleikkaukset, sepelvaltimoisen ohitusleikkaukset, sydänsiirrot, implantoitavat tahdistimet ym.).

Ennen sydämeen "kajoamista" oli kehitelty sydän-keuhkokone, mikä toimitti potilaan oman sydämen "virkaa" sen ollessa pysäytettyä toimenpiteitä varten.

Syyskuussa vuonna 1952 suorittivat tohtorit Walton Lillehei ja John Lewis Minnesotan osavaltiossa USA:ssa maailman ensimmäisen avosydänleikkauksen pienelle tytölle, ja vuonna 1960 Suomen Turussa suoritettiin vastaava leikkaus 6-vuotiaalle tytölle.

Vuonna 1977 Sveitsiläinen Andreas Gruenzig suoritti en-

simmäisen pallolaajennuksen ihmiselle. Tähän väliin todettiin, että koko sydänkirurgian historian ajan on pitänyt tehdä valtaisa määrä "testejä" eläimillä ja monet innokkaimmat alan pioneirit ovat olleet halukkaita myös käyttämään itseään koekaniiniina! Suomessa ensimmäinen pallolaajennus tehtiin vuonna 1982 ja jälleen Turussa.

2000-luvun puolella pallolaajennuksen yhteydessä laitettavat stentit ja etenkin myöhemmin yleistyneet lääkeantavat stentit kasvamassa, kun samaan aikaan ohitusleikkausten määrä väheni tai vakiintui.

Vain mustelma muistona

Ennen pallolaajennusoperaatiota varjoainekuvauksella selvitetään verisuonten "tukkeutumisen" sijaintipaikat ja ranteen tai nivustaipeen valtimosuoneen ujutetaan vaijeri, jonka avulla myös tarvittavat stentit viedään

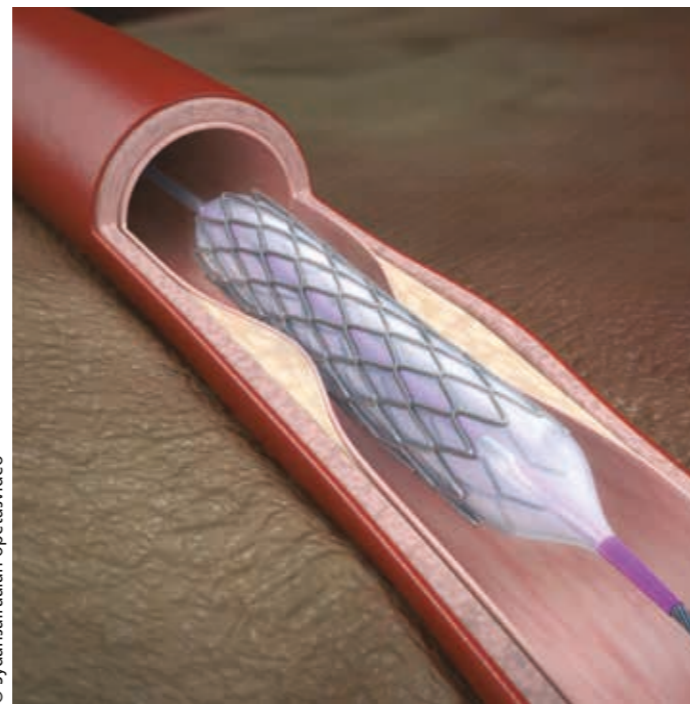
paikalleen. Myös TT-kuvausta käytetään selvittäessä verisuonten kuntoa.

Tämän artikkelin kirjoittajalle tehtiin (tarpeeseen) pallolaajennus Espoossa Jorvin sairaalassa vuoden 2002 syksyllä ja 18 vuoden kuluttua "uusintakierros" Helsingin Sydänsairaalassa maaliskuussa 2021. Kolestroli, mikä näyttelee isoa roolia tässä mm. suomalaisten kuolleisuusluku- jen kentässä, vaihtelee ihmisillä voimakkaasti mm. perintötekijöiden ja ravintotottumusten vuoksi.

Jotkut ihmiset luokitellaan kirjainyhdistelmään FH-kuuluviiksi (Familaaninen Hyperkolestroliemia), mikä suomeksi voitaisiin ilmaista myös sanalla sukurasite (perinnöllisyys).

Potilaan kannalta koko episodi maaliskuun pallolaajennusoperaation osalta kolmine suoneen vietyine stenteineen oli helppo, koko "sairaalareissu" kesti vain muutaman tunnin ja

▼ Usein pallolaajennuksen lisäksi suonen seinämää tukemaan asetetaan metallinen tukiverkko eli "stentti", joka estää laajennetun kohdan uudelleenahautumisen.

© Sydänsairaalan opetusvideo

vain jonkinasteinen mustelma jäi muutamaksi päiväksi muistona ranteeseen. Ennen toimenpidettä nautitut verenohennuslääkkeet saavat mustelmia ilmestymään herkemmin.

Kolesterolitason laskuun tarkoitettujen lääkkeiden (statiinien) lisäksi ovat aivan viime aikoina alkaneet yleistyä PCSK9-estäjät, joiden on katsottu sivuvaikutusten osalta sopivan paremmin osalle potilaista.

Sydänongelmien yleisyys miehillä?

Sydän ja verisuonitaudit ovat kardiologi Joachim Stjernvallin kertoman mukaan suomalaisten miesten yleisin kuolinsyy. Kolmasosa kuolemista aiheutuu tästä.

– Yleisin miehillä ilmaantuva sydänongelma aiheutuu sepelvaltimotaudista, jolloin suonen vähitellen ahtautuessa alkaa rasittaessa ilmestyä poikkeavaa hengenahdistusta tai rintakipua. Potilaan sepelvaltimo voi ahtautua tai tukkeutua äkillisesti ja aiheuttaa jo olemattomassa rasituksessa tai levossa rintatuntemuksia, hän selvittää.

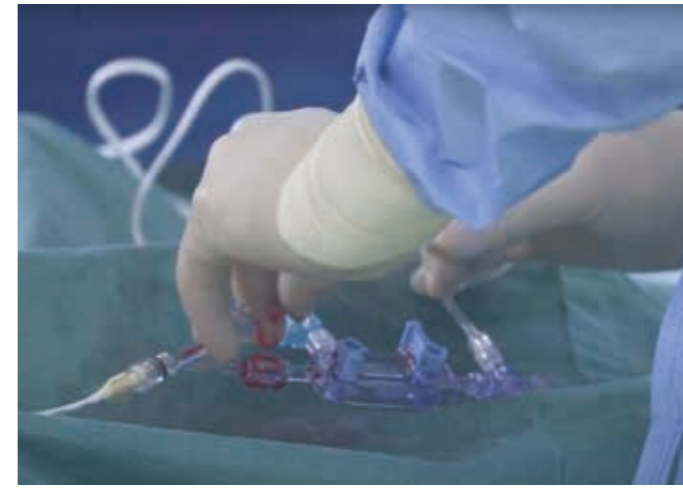
Etenkin pitkittyneen lepo-oireen ilmaannuttua on Stjernvallin mukaan tärkeää tilanteen välitön selvittäminen, ja tilanteen edellyttäessä välitön tukkeutuneen suonen avaaminen. Näin vältetään sydämenlihaksen kuolioon joutumista ja potilaan ennustetta voidaan merkittävästi parantaa.

– Vähitellen suonen tukkeutuessa ei välitöntä vaaraa ole, ja tarvittavat selvittelyt voidaan ohjelmoida lähiviikkoina tehtäviksi.

Hoitomuotojen kehitys

Käytetyt hoitokeinot eivät ole merkittävässä määrin muuttuneet viime vuosina, suurin hyöty on Stjernvallin kertoman mukaan pikemminkin entistä aktiivisempi ote äkillisesti sydänkohtauksen saaneiden hoidossa ja myös potilaiden matalampi kynnysoireilun ilmannuttua hakeutua hoitoon ja soittaa ambulanssi.

Potilaat ovat entistä aktiivisempia ja haluavat usein vaikkakin ovat oireettomia tietää onko heillä sepelvaltimoissa muutoksia.

▲ Valtaosa pallolaajennuksista tehdään rannevaltimon kautta. Toinen mahdollinen paikka on nivusvaltimo.

▲ ▼ Pallolaajennuksen jälkeen ranteeseen laitetaan sulkulaite, joka painaa pistokohtaa. Muistona operatiosta jää vain pieni jälki pistokohtaan ja mustelma sulkulaitteesta.

– Heillä voi olla epätyypillisiä tuntemuksia etenkin, mikäli suvussa on ollut äkillisiä sydäntapahtumia jo nuorella iällä. Osalle näistä potilaista kannattaa tehdä tarkka selvitys sepelvaltimoista tietokonetutkimuksella. Tämä mahdollistaa myös entistä tarkemman riskitekijöiden hoidon

kohdentamisen eniten siitä hyötyville, Joachim Stjernvall toteaa.

Vaikuttaako Sote hoitopaasyyyn positiivisesti vai negatiivisesti?

Kardiologi Joachim Stjernvallin mukaan on vaikea uskoa, että

nyt ehdotettu sotemalli parantaisi potilaiden hoitoon pääsyä.

– Suomessa on jo nyt moneen muuhun maahan suhteutettuna suuri hallinto ja julkinen sektori, jota joudutaan veranmaksajien toimesta kustantamaan, miten hallintoa lisäämällä voidaan huonevien verorahojen myötä parantaa hoitoa ja lisätä resursseja potilaiden hoitoon?

Hän huomauttaa, että esityksessä on poistettu tärkein kustannus eli tehokkaaseen toimintaan perustuva kilpailuelementin mahdollisuus.

– En usko, että Suomen terveydenhuolto olisi ainoa asia, jossa tämän puuttuminen parantaisi potilaiden hoitoon pääsyä tai itse hoitoa. Tämä ns. kilpailuelementti ei aina ole terveydenhuollossa toiminut hyvin, mutta syynä ovat lähes poikkeuksetta olleet yksittäiset tekijät, joita muuttamalla oltaisiin voitu merkittävässä määrin säästää resursseja ja parantaa hoitoon pääsyä.

Oletko kuullut meistä?

Ärmätti Oy on nokkosen viljelyyn, tuotantoon ja tuotekehittelyyn keskittynyt yritys Kainuusta.

Nokkostuotteiden jalostamisesta ihmisille ja eläimille meillä on jo yli 15 vuoden kokemus.

Ärmätin nokkostuotteet ovat 100 % kotimaisia. Ne kasvatetaan Kainuun puhtaassa luonnossa.

Kokeile nyt!

Ärmätti

Tiedustelut:
Ärmätti Oy, Tuomo Seppänen
0500 774 904
Lue lisää: www.armatti.fi
Tilaa: www.nokkoskauppa.fi

Tosimies lukee

PERHE MUUTOKSEN TUULISSA

Uutuuskirja "Perheen jäljillä" kyseenalaistaa monia vahvoina eläviä käsityksiä perhe-elämästä

Onko vanhemmuus hankalaa? Huolestuttavatko nuorison valinnat? Hiertääkö uusperheen arki? Et ole yksin: menneet sukupolvet jakavat kokemuksesi vuosisatojen ajalta! Uusi kirja avaa perhe-elämän kirjoja Suomessa keskiajalta 2020-luvulle. Perheen jäljillä tarkastelee arkea ja tunteita pohjoismaisissa perheissä. Keskiössä ovat perheiden sisäiset suhteet ja tunnesiteet.

Kirjaan ovat kirjoittaneet omat osuutensa 13 professoria ja tutkijaa pääosin Turun yliopistosta. He nostavat esiin yleisiä piirteitä ja kehityslinjoja, mutta myös katkoksia, eri yhteiskuntaryhmien erityispiirteitä sekä keskenään ristiriitaisiakin kehityssuuntia ja samanaikaisesti vallinneiden perhekäsitysten eroja.

Perheestä puhutaan päivittäin niin arjessa, politiikassa kuin tutkimuksissakin. Näkökulmasta riippuen perhe on yhteiskunnan tukipilari tai menneen maailman jäännös, turvasatama tai kriisipesäke. Nykyperheet kuvataan entistä pirstaleisemmiksi. Uusperheet, sateenkaariperheet, adoptiot ja huoltajuuskiistat nähdään nyky maailman ilmiöinä.

Kirjan perusajatuksena on

Johanna Ilmakunnas & Anu Lahtinen (toim.)
Perheen jäljillä – Perhesuhteiden moninaisuus Pohjolassa 1400-2020
Vastapaino, 2021

ollut kirjan toimittaneiden Johanna Ilmakunnaksen ja Anu Lahtisen mukaan havainto, että menneisyyden perhe-elämässä oli lopulta hyvin samankaltaisia ongelmia ja ilonaiheita kuin nykyäänkin, ja että näistä havainnoista voisi olla hyötyä myös suurelle yleisölle.

Tämän päivän nostalgisissa mielikuvissa menneisyyden perheeseen liitetään varsin usein turvallisuus, pysyvyys ja vastuullisuus. Kuitenkin niissä ratkottiin nyky-yhteiskunnassakin arkipäiväisiä yksinhuoltajuuden, adoption, sosiaalisen

vanhemmuuden, uusperheiden ja vihkimättömien parien pulmia. Myös monet nykyajalle tyypillisinä pidetyt ilmiöt kuten aviopuolisoiden omien nimien säilyttäminen tai kahden elättäjän perhemalli ovat löydettävissä keskiajan ja varhaismodernin ajan perheistä.

Mielenkiintoinen huomio meidän miesten kannalta on, että vaikka nykykeskustelussa isien oikeudet nähdään usein avioerotilanteessa heikkoina, käytännössä isillä oli vielä 1900-luvun alkupuoliskolla hyvin vahva lain ja tavan takaama oikeus päättää lastensa kohtalosta.

Kirja auttaa ymmärtämään nykyongelmia ja niiden taustoja, rauhoittaa moraalipaniikkia ja hahmottaa vaihtoehtoisia ratkaisuja. Menneisyydessä ja nykypäivässä ihmisten kuvitelmat perheestä saattoivat erota paljonkin siitä perheestä, jossa he elivät.

Kimmo Janas

ORAVAN VEITSIKÄSI EI VAPISE

Kokkolasta maailmanmaineeseen ponnistanut kirurgi on yhteistyössä tietokirjailija Tarja Lappalaisen kanssa tuottanut virkistävän lukukokemuksen Päivän kustantamana.

Jo lapsena ja nuoruusiässä Sa-

kari Orava oli ahkera ja aloiterikas. Monissa kohdin kirjaa lukiessa tulee tunne, että hän "sattui" olemaan oikeaan aikaan oikeassa paikassa. Ammatillinen taito ja avoin suhtautuminen lähimmäisiin ja varmaan myös kristillinen arvomaailmakin ovat olleet "viitekehysenä" uran ympärillä, ja Orava tunnustaakin usein ruokilleensa haastavien tapausten kohdatessa.

Sakari Orava ja Tarja Lappalainen
Elämäni urheilukirurgina
Päivä Oy 2021

Suvun tarinaa valotetaan kirjassa ja oman isän vaikutus oli mukana monissa kohdin. Ampujana isä oli mestariluokkaa eikä Sakarinkaan käsi vapissut haastavassa suorituksessa.

Tosimies lukee

JUUTALAISET JA MESSIAS

Kun kirurgin maine kiiri Suomen rajojen ulkopuolelle. Niemenomaan urheilumaailmaan alkoi suhteita rakentua useisiin maihin ja urheilulajeihin. Aivan alussa oli tulijoita Pohjois-Ruotsista ja piiri laajeni Italiaan, Espanjaan, Serbiaan, Itä-Saksaan jne.

Kenties tunnetuin urheilija, jonka akillesjänteen Orava leikkasi maaliskuussa 2010, on David Beckham, jonka ura on ollut mittava ja jalkapalloilijoita on kuulunut useita kirurgin työuralle mm. Italiasta ja Espanjasta esim. tosi kovalla summalla FC Barcelonaan hankittu Ousmane Dembele sekä Josep Guardiola. Serbian presidentin tapaus vuoden 2010 joulukuussa aiheutti muutoksia Oravan perheen jouluvalmisteluihin, mutta Serbian matka tuli suoritetuksi tyylillä.

Myös suomalaisia urheilijoita on Orava auttanut uralla eteenpäin vammojen kohdattua, joukossa niin keihäänheittäjiä, pituushyppääjiä kuin balettitanssijoitakin.

Oravan ura on ollut mittava ja monet ovat saaneet avun tämän taitavan kirurgin veitsen avulla. Hän on vapaa-ajallaan osallistunut pitkään myös seurakunnan toimintaan ja turvautunut myös ansiotyössään Korkeimman apuun.

Kirja on raikas ja huumoripitoinen lukukokemus, josta ei vauhdikkaita ja vaarallisia tilanteita puutu.

Samuel Saresvirta

Eitan Bar
Messias ja rabbien opetukset – Miksi juutalaisuus ei hyväksy Jeesusta Messiaana?
Avainmedia, 2021

Uudesta testamentista. Barin kirja onkin kirjoitettu niiden videoiden pohjalta.

Kuten odotettua, kirja on saanut huomiota myös Israelissa, vaikka sitä ei ole vielä julkaistu hepreaksi. Onpa Bar saanut jopa pari tappouhkaustakin, jotka kohdistuivat häneen ja hänen perheeseensä. Joka tapauksessa videoita on katsottu Israelissa jo lähes 35 miljoonaa kertaa (maassahan on vain 9 miljoonaa asukasta!) ja Jeesus on jälleen hiljaisuuden jälkeen.

Monet meistä länsimaissa asuvista kristityistä kuvittelemme tavallisten juutalaisten lukevan pyhiä kirjoituksiaan ja olevan hyvin perillä Vanhasta testamentista.

Mutta totuus on hieman toinen. Monille nykypäivän juutalaisille rabbien määrittelemien tapojen ja suullisen perinteen noudattaminen ovat tärkeämpiä kuin Vanhan testamentin tutkiminen ja siitä nousevan opetuksen toteuttaminen.

Eitan Bar lähtee kirjassaan liikkeelle messiaanisilla profetioilla Vanhassa testamentissa, kuten psalmi 22 ja Jesajan kirjan 53. luku. Seuraavaksi on vuorossa valittujen rabbiinisten, kristinuskoa vastustavien vastaväitteiden kumoaminen. Loppuosa kirjasta sujuu "kynäsodassa" rabbiinista juutalaisuutta vastaan.

– Rakkaat rabbit, kehotamme teitä uudelleen harkitsemaan, kuka Jeesus todella on, samoin kuin rabbi Daniel Zion teki. Se saattaa maksaa teille ylpeytenne, arvovaltanne ja toimeentulon. Jumalan totuuden ja hänen Messiaansa seuraaminen on kuitenkin arvokkaampaa kuin mikään maallinen aarre tai ihmisten kunnioitus, Bar toteaa kirjassaan.

On mielenkiintoista lukea, että vallalla on esimerkiksi huhu, että Uusi testamentti muka opettaisi uskoa kolmeen jumalaan. Bar huomauttaa, että kyse on harkitusta aivopesusta, jonka tarkoituksena on esitellä Uusi testamentti pakanallisena kirjana.

Yksi kirjan keskeisimpiä aiheita on sovitus ja veren merkitys, joka usein kierretään nykyään juutalaisuudessa.

Kimmo Janas

Tosimies

Euroopan vanhin kristillinen miestenlehti – miesten asialla vuodesta 2001 lähtien

Mielenkiintoista luettavaa 6 kertaa vuodessa – toimii hyvin myös ilmoitusmediana!

Tilaa ilmainen näytenumero netissä www.tosimies-lehti.fi

·CORONION·

KYBERTURVALLISUUDEN ASiantuntijapalvelut

- Sähköjakelu ja -tuotanto, vedenpuhdistus ja -jakelu, teollisuus
- Tuotannon kyberturvallisuuskartoitukset
- Asiantuntijana uudishankkeissa ja saneerauksissa asiakasta tukien
- Kyberturvallisuusarkkitehtuurin kehittäminen
- Havaintokyvyn kehittäminen
- Koulutukset

Ota yhteyttä: asko.tuomela@coronion.fi

coronion.fi
[linkedin.com/company/coronion-oy](https://www.linkedin.com/company/coronion-oy)

Nikolai Luomaoja

ja hänen päiväkirjansa

Isäni Nikolai Luomaoja kirjoitti päiväkirjansa vuosina 1928-1972 eli 44 vuoden ajan. Vihkoja kertyi 38 kpl. Kirjoittaminen loppui sairastumiseen eli toispuoleiseen halvaukseen. Liikuntakyky meni, mutta puhe jäi. Tytär Anneli hoiti isää äitinsä Tyynen kanssa kotona noin 3 vuotta ja sairaalassa n. puoli vuotta. Isä kuoli 1976.

Kun päivätyöt pellolla, metsässä ja iltapuhteella nikkarointi oli tehty, hän istui kirjoituspöytänsä ääreen ja pani muistiin päivätyöt ja tapahtumat.

Nikkaroinnista sen verran, että kaikki tarve-esineet tehtiin kotona, ei ollut huonekalukauppoja yms. Näitä esineitä olivat huonekalujen lisäksi saavit, ämpärit, kiulut, pärekopat, karjakopat, perunakopat, reet, kärryt jne.

Isä oli ahkera ja hiljainen,

mutta toimelias maanviljelijä. Hän ei kertonut mitään ajatuksistaan, asioistaan, ei lapsille eikä ulkopuolisille. Kyläläiset tunsivat isän paremmin kuin omat lapset kylän yhteisten asioiden hoitamisen ansiosta. Sukupolvet ovat menneet ja meillä lapsilla on tieto isän ajatuksista ja toimista hänen päiväkirjoissaan. Olen ensimmäinen, joka sana sanasta olen lukenut ne. Sieltä tulee esiin isän syväiset ajatukset, tuntemukset ja elämänsä huolet ja epäilykset. Olinpina tuntenut isän syväisyyden hänen eläissään. Aistittavissa se kuitenkin oli hänen empaattisuudessaan.

Sota-aika

Hän kirjoitti yhtäjaksoisesti joka päivän asiat vieläpä talvisodankin ajan ja tapahtumat siellä. Jatkosodassa hän oli etulinjoilla eikä siksi voinut kirjoittaa. Taukoa kirjoittamiseen tuli 17.6.1941- 15.2.1942, jonka jälkeen hänet ikänsä puolesta kotiutettiin, ja kirjoittaminen kotona jatkui.

Mieshukka sodassa oli niin valtava, että miehiä kutsuttiin takaisin sotaan. Isä oli syntynyt 1900 ja määräys lähteä sotaan koski jo vuonna 1902 syntyneitä. Mutta silloin tuli rauha ja sota loppui. Kotiutettuna isällä

oli muiden kotirintamamiesten kanssa monia tehtäviä suoritettavana. Aseveljiä autettiin kotikylässä talkootyöllä, kun miehet tai mies oli sodassa ja työt piti tulla tehdyksi. Rintamamiesavustuksia kerättiin, toimitettiin omaisuuden luovutusta valtiolle jyvien, lihan, maidon, polttopuiden yms. kautta. Vielä pinta-alan perusteella oli sotavero annettava. Yleisostokorttiasiat kuuluivat isän ja muiden kotirintamamiesten tehtäväksi.

Rauhanajan toimintaa Vetelin Räyringissä

Isän kotikylässä Vetelin Räyringin Isokylässä oli paljon yhteistoimintaa talkootyön muodossa. Autettiin monin tavoin hädässä olevia, mutta myös aivan arkisissa asioissa kuten kattotalkoissa, puiden ajossa jne.

Kylässä oli Kirjasto-seura ja sillä oli oma toimitalo Mikkolassa. Kyläkoulun opettaja Aapo Iho oli opastajana ja isä oli pj. ja välillä sihteeri. Opettaja hommasi kirjat, ne luettiin kotona ja keskusteltiin kokoontumisissa. Näin tehtiin jo 1920-luvulla, kuten nyt 100 vuotta myöhemminkin 2020-luvulla.

Oltiin huolissaan kylän nuorista. Heitä kirjat eivät kiinnostaneet. Huonot tavat ja käytös sekä

viina aiheuttivat häiriöitä. Saatiin tietoa nuorisoseuraliikkeestä ja tultiin tietämään, että tämä liike olisi keino taltuttaa ja kasvattaa nuorisoa kunnan kansalaisiksi. Kutsuttiin kyläläisiä koululle kuuntelemaan Keski-Pohjanmaan Nuorisoseuran johtajaa, joka kertoi liikkeen toiminnasta.

Innustus virisi vähitellen ja perustettiin näytelmäkerho, voimisteluseura, soitto- ja lauluryhmä. Järjestettiin ohjelmallisia tilaisuuksia, jossa kaikki ryhmät vuorollaan voivat esiintyä. Vierailtiin näillä ohjelmilla naapurinuo- risoseuroissa ja saatiin pääsylipputulojakin.

Järjestäydyttiin perustamalla johtokunta ja sille toimihenkilöt, puheenjohtaja, sihteeri, rahastonhoitaja, järjestysmies jne. Näin syntyi Isonkylän Nuorisoseura vuonna 1935 ja kirjasto-seura liitettiin siihen.

Päiväkirjoista voi lukea, että isä oli monessa mukana nuoruutensa ja miehuutensa aikana. Ennen sotia isänmaan asiat olivat tärkeällä paikalla. Suojeluskunnassa toimiminen kylän ja kunnan tasolla oli sydämen asia.

Maanviljelystaidon kehittäminen innosti isää. Yhdessä maanviljelysseuran kanssa isä oli tuomassa uusia keksintöjä navettaan, pellolle ja metsään.

Agrologi Matti Pihlajamaa kutsui isän kylän viljelypäälliköksi. Pihlajamaan johdolla perustettiin viljelyn koepalstoja isäntien pelloille. Niitä käytiin katsomassa ja opittiin tämän kautta uutta.

Tarkastuskarjako kiersi jo talosta taloon. Perustettiin karjanjalostukseen sonniosuuskunta. Martat järjestivät ompelu- ja kutomakursseja konsulentin opastuksella. Metsänhoitoon järjestettiin kursseja ja tehtiin matkoja sellu- ja paperitehtaisiin Äänekoskelle ja Kuopioon.

Oli tärkeää, että kylässä oli oma Osuuskassa ja Osuusmeijeri. Isä oli mukana Osuuskassan hallituksessa ja Meijerin hallintoneuvostossa.

Hengellinen toiminta Räyringissä

Evangelinen herätysliike oli voimissaan Vetelissä ja naapuriseurakunnissa. Kirkkoherra ja saarnamiehet tulivat pitämään seuroja koteihin ja koululle. Isällä oli ollut jo pitkän aikaa kaipuu järjestää hengellisiä tilaisuuksia. Kirkkoherra Lehtolan ympärille syntyi voimakas hengellinen herätys. Nuoret suurin joukoin tulivat uskoon. Siellä olivat isä ja äitkin. Herätyksen ansiosta ky-

län perustettiin Evankeliumiyhdistyksen alainen Nuorisoliitto. Siinäkin isä (pj.) ja äiti (siht.) olivat mukana. Alkoi tupaseurojen aika, välillä koulullakin kokoonnuttiin.

Pian virisi halu rakentaa oma rukoushuone. Hanke käynnistyi. Talkoilla hankittiin rakennuspuita ym. tarvikkeita. Aikaa myöten rukoushuone oli valmis ja vihkimisen toimitti Evankeliumiyhdistyksen toiminnanjohtaja Toivo Rapeli.

Isä löysi paikkansa seurakunnan kirkkovaltuustossa ja diakoniatuomikunnassa. Isää suretti, etteivät hänen omat lapsensa olleet kiinnostuneita uskon asioista kuten niin monet nuoret.

Isä ei ollut näkemässä, että lasten kääntyminen uskon asioihin tapahtui kohta hänen kuolemansa jälkeen. Isän rukoukset ja persoona tekivät tehtävänsä tuolloin. Näin haluamme uskoa.

Tottahan päiväkirjasta löytyy paljon kerrottavaa. Kunnioituksesta isää kohtaan halusin koota tämän verran tietoa kylän, kunnan ja myös maan asioista, joissa isä on ollut mukana.

Jukka Luomaoja
Nikolain poika

Keren Kajemet Finlandin (KKF) ajankohtainen projekti – "Huippuosajien Talo", Nof Hagalilissa, Ylä-Nazaretissa

Projektin tavoitteena on suoda Israelin syrjäseutujen nuorille samat mahdollisuudet tulevaisuuteen kuin suurissa asutuskeskuksissa asuville.

Huippuosajien Talot ovat koulutuskeskuksia, jossa nuoret voivat kokoontua koulupäivien jälkeen. Loistavat puitteet sekä ammattiohjaajat tukevat nuoria heidän opinnoissaan. Nuorilla on mahdollisuus kehittää kykyjään ja toteuttaa itseään uudella tavalla.

Huippuosajien Talot tukevat myös nuorten sosiaalisia kanssakäymisen taitoja, mikä edistää hyvinvointia ja näin olen vaikuttaa merkittävästi koko yhteisöön. **Kiitos tuestasi!**

Lisätietoa: www.kkl.fi/2020/05/uusi-projekti-alkaa-tule-mukaan
Pankki: NORDEA FI83 1023 3000 2472 42 – Viitenumero: 20255
Poliisihallituksen 27.4.2020 myöntämä rahankeräyslupa RA/2020/481

Kukaan ei leiki mun kanssa, ne vaan lukee uusinta Tosimies -lehteä...

6 numeroa vain 40 euroa!

Tilaa netissä
www.tosimies-lehti.fi

Fast & Furious 9

Voit ajaa kuinka kovaa tahansa, mutta kukaan ei voi paeta menneisyyttä.

Kesän 2021 elokuvateattereissa avasi Fast & Furious 9, yhdeksäs osa jo kahden vuosikymmenen ajan jatkuneesta elokuvasarjasta. Nyt elokuvan vakiotähtikaartiin liittyvät Grammy-palkittu Cardi B uutena hahmona, Leysa-nimisenä naisena, jolla on yhteys Domin menneisyyteen, sekä reggae-sensaatio Ozuna cameo-roolissa.

Kesäkuun viimeisenä päivänä Suomen ensi-iltansa saanut Fast & Furious 9 teki pandemia-ajan ennätystuloksen keräämällä elokuvateattereihin avauspäivän aikana 11 306 katsojaa. Vuoden 2021 suurin ensi-iltapäivän katsojamäärä on samalla koko pandemia-ajan avautulosenäytys eli suurin ensi-iltapäivän katsojamäärä maaliskuusta 2020 alkaen.

Dom Toretto (Vin Diesel) on vetäytynyt viettämään rauhallista kotielämää Lettyn ja poikansa Brianin kanssa. He kuitenkin tietävät, että vaikka taivaanranta näyttää seesteiseltä, sen takana heitä uhkaa aina vaara. Tällä kertaa Domin on kohdattava omat menneisyyden syntinsä pelastaakseen rakkaimpansa. Tuttu jengi palaa jälleen yhteen pysäyttääkseen koko maailman kohtaloo uhkaavan juonen, jonka takana on nerokkain salamurhaaja ja taitavin kuski, jonka he ovat koskaan kohdanneet – mies, joka sattuu olemaan myös Domin hylkiöveli Jakob.

Fast & Furious 9:n ohjaajaksi palaa Justin Lin, joka ohjasi sarjan osat 3-6 aikana, jolloin elokuvista tuli maailmanluokan menestys. Renkaat ulkovat jälleen maapallon ympäri – Lontoosta Tokioon, Keski-Amerikasta Edinburghiin ja salaisesta bunkkerista Azerbaidžanissa Tbilisin viliseville kaduille.

Mitä pidemmälle elokuvasarja on edennyt, sitä kauemmaksi

on ajautunut ensimmäisten elokuvien autokeskeisyydestä. Siinä missä vuonna 2001 ensi-iltansa saaneessa Hurjapäät -elokuvasa trimmailltiin menopelejä yhä kovempaan iskuun, uusimmissa elokuvissa ovat kuvaan astuneet James Bond -elokuvia muistuttavat maailmanloppun ihmevempheet. Onneksi Justin Lin

on palauttanut elokuvaan myös kunnan kaahailua erilaisilla ja eri kokoisilla menopeleillä. No, kyllä tässäkin elokuvassa on muutama ”älytön” oivallus, mutta kun niihin ei kiinnitä huomiota, loppu onkin menoä eikä meinaamista.

Amerikkalaisen autovakuutusyhtiön laskelmien mukaan vuo-

den 2001 elokuvassa romutettiin (vain) 9 autoa ja hintaa kertyi hieman alle 150 000 euroa, jakun taas edellisessä Fast & Furious -elokuvasa vuonna 2017 autoja romutettiin jo 95 kpl ja hintaa romuttamiselle tuli runsaat 3,7 miljoonaa euroa. Uusimman elokuvan romutuslaskelmia ei ole vielä saatavissa, mutta epäilisin tulossa olevan varsin messevä lasku.

Matkan varrella tavataan niin vanhoja ystäviä kuin vihollisia-kin, kirjoitetaan historiaa uusiksi ja laitetaan perheen todellinen merkitys ennennäkemättömälle koetukselle. Perhe onkin koko elokuvasarjan kantava teema, joka tuntuu vain vahvistuneen elokuvasarjan toisen alkuperäisen tähden, Paul Walkerin menehtytyä autokolarissa vuonna 2013. Perheellä käsitetään toki roolihenkilöiden omia perheitä, mutta varsinkin Domin ympärilleen keräämään joukkion keskeistä yhteenkuuluvuuden tunnetta. Ja kuten tunnettua, perheen eteen tehdään kaikki mahdollinen ja mahdollitonkin.

Menevää elokuvaviihdettä, jossa ei tarvitse mietiskellä turhaan syvällisiä, ei kun tulla pohjaan ja menoksi.

Kimmo Janas

Fast & Furious 9

Ohjaus: Justin Lin
Näyttelijät: Vin Diesel, John Cena, Michelle Rodriguez, Tyrese Gibson, Chris "Ludacris" Bridges, Jordana Brewster, Nathalie Emmanuel, Sung Kang, Helen Mirren, Charlize Theron, Cardi B, Ozuna

ISÄ

Anthony (Oscar-voittaja Anthony Hopkins) on oikukas ja tavattoman itsenäinen 81-vuotias Lontoossa asuva mies. Hän ei lainkaan kaihda näyttää kerta toisensa jälkeen ovea hoitajille, joita hänen tyttärensä Anne (Oscar-voittaja Olivia Colman) palkkaa ikääntyvän isänsä avuksi. Kun Anne joutuu muuttamaan Pariisiin, on avuntarve akuutti, mutta kuinka saada itsepäinen isä hyväksymään tilanne?

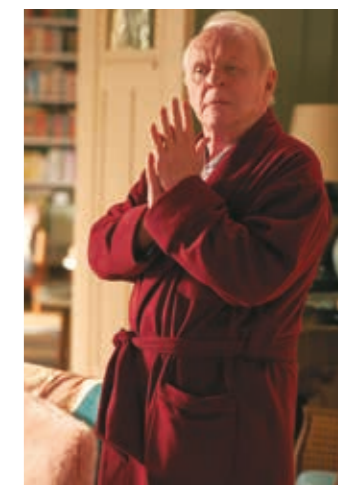
Kun Anthony yrittää ymmärtää mitä kaikkea hänen ympärillään tapahtuu, hän ajautuu epäilemään läheisiään, omaa muistiaan ja sitä mistä pala palalta murenevassa arjessa onkaan kyse. Tytär Anne puolestaan kamppailee lujasti yrittäessään tehdä oikeita valintoja.

Tarina kuljettaa katsojaa todellisuuden ja isän kuvitelmien keskellä kutoen niistä varsin mielenkiintoisen, jopa kiehtovan kudelman.

Koskettava ja intiimi draama-elokuva ISÄ (The Father) on näyttelijätyön juhlaa. Elokuva perustuu samannimiseen, palkittuun näytelmään, joka sekkin on elokuvan ohjanneen ja käsikirjoittaneen Florian Zellerin käsialaa. Elokuvan musiikista vastaa mestarillinen Ludovico Einaudi.

ISÄ palkittiin Oscarilla parhaan miespääosan (Anthony Hopkins) ja parhaan sovitetun käsikirjoituksen (Florian Zeller, Christopher Hampton) kategoriassa. Kaikkinaaan kuusi Oscar-ehdokkuutta saanut elokuva palkittiin myös kahdella BAFTA:lla, ja se on voittanut palkintoja myös lukuisilla festivaaleilla. Eikä mikään ihme, sen verran koskettavasti ja aidosti Hopkins esittää haurasta, omiin maailmoihiinsa ajautuvaa muistisairasta vanhusta. Ilman Hopkinsin kantavaa voimaa hidasliikkeinen elokuva ei varmasti jaksaisikaan kiinnostaa vauhdikkaisiin elokuviin tottunutta katsojaa.

Varsinkin jos katsojalla on

omia kokemuksia sukulaispiirissään vastaavasta tilanteesta, jossa muistinsa kanssa kamppaileva omainen asuu palvelutalossa, mielikuvat tulvivat eittämättä mieleen elokuvasin pimeydessä.

Kimmo Janas

Isä

Ohjaus: Florian Zeller
Käsikirjoitus: Florian Zeller, Christopher Hampton
Näyttelijät: Anthony Hopkins, Olivia Colman, Rufus Sewell, Imogen Poots, Mark Gatiss, Olivia Williams

Täyssähköisesti Volvolla

Kimmo Janas

Sähköautoja tulee markkinoille kiihtyvällä tahdilla kaikilta autovalmistajilta. Päätimme tällä kertaa ottaa lähempään tarkasteluun täyssähköisen Volvo XC40 Rechargen.

Volvo saavutti ensimmäisen vuosipuoliskon jälkeen selkeän ykkös-sijan ladattavien ja nelivetoisten henkilöautojen rekisteröinneissä Suomessa. Kuuden kuukauden aikana rekisteröitiin 4 575 Volvoa, joista 2 535 eli yli puolet oli ladattavia.

XC40 Recharge on Volvon ensimmäinen täyssähköinen citymaasturi. Siinä missä monet kilpailijat ovat lähteneet sähköversioidensa tuotoilussa luomaan uutta, Volvolla on pitäyditty

vanhassa korissa. Sähkö-XC40 ei ulkoisesti poikkea varsinaisesti polttomoottoriveljestään, oikeastaan vain umpinainen keulamaski paljastaa sähköisen version – ai niin, myös pakoputki puuttuu.

Myös sisätilat noudattelevat pitkälti jo hyväksi todettua Volvo-tyyliä. Mielenkiintoista, kuinka XC40 tuntuu sisätiloiltaan kokoaan isommalta autolta – no yksi syy varmaankin on lasikaton luoma lisätilantunne.

Kojelauta edustaa varsinais-

ta minimalismia, kaikki turha tuntuu jätetyn pois. Digitaalisen mittariston muokattavuus on moniin kilpailijoihin verrattuna todella rajoitettu, ja esimerkiksi jäljellä olevaa ajomatkaa ei saa selville muuta kuin mittariston näyttämänä prosenttilukuna. Ehkä merkittävin muutos aikaisempiin XC40:iin on tietovihdejärjestelmän muuttuminen Android-pohjaiseksi, josta tällaiselle iPhone-kuskille ei ole mitään iloa...

Edullisesta menopelistä ei voi

◀ Tavaratilaa on hieman vähemmän kuin polttomoottoriversiossa, takana 413 litraa ja etupellin alla 31 litraa. Täältä aloitin tietenkin latauspiuhojen etsinnän...

▶ Löytyiväthän ne latauskaapelitkin lopulta "konepellin" alta.

▶ Lataustilannetta voi seurata myös mittaristosta.

▶ Perinteistä (vanhaa?) usb-liitäntää ei löydy, vaan kaikissa uusissa Volvoissa on jo käytössä usb-c-liitos.

kuitenkaan puhua, sillä meillä koeajossa ollut Volvo XC40 P8 AWD R-Design maksaa kaikkein lisävarusteineen (ja veroineen) 68 017 euroa, mikä on varsin mittava investointi yksityisautoilijalle.

Rivakkaa menoa

Aivan kuten edellisessä numerossamme testatussa Volkswagen ID.4:ssä, tässä Volvossakaan ei ole erillistä käynnistysnäkymää, vaan riittää, kun auton avainta taskussaan pitävä kuski istahtaa penkille ja laittaa vaihteen päälle – ja sitten menään. Vastaavasti ajon päätyttyä auton moottoria ei sammuteta, riittää kun nostaa takapuolen penkistä. Pakko myöntää, että aluksi moottorin sammuminen epäilytti, koska sähkömoottoristahan ei kuulu ääntä, on vain luotettava tekniikkaan.

Volvon yhden polkimen ajamisen opettelu ottaa tovin. Kaasupolkimen pienikin nostami-

nen nappaa nimittäin yllättävän äkäisesti kiinni, mutta parin ensimmäisen kunnan rytkäyksen jälkeen homman oppii ja kulku alkaa olla sujuvaa. Onneksi kyseisen ominaisuuden voi kytkeä käyttöliittymästä pois, jolloin autoa voi ajaa perinteisellä tavalla.

Mutta alun opetteluun jälkeen, kun homma alkaa pelittää, meno on aikuisten oikeasti sulavaa ja ääretöntä. Ja jos sattuu omaavan hieman raskaamman töppösen, niin XC40 ampaisee matkaan todella rivakasti. Runsaan 2 tonnin painoista autoa liikuttavat kaksi sähkömoottoria, jotka kehittävät yhdessä 408 hevosvoimaa. Kiihtyvyyttä nollasta sataseen huppeat 4,9 sekuntia. Mieleen nousikin epäily, onko näin pienessä autoon ladattu hieman liikaa ruutia.

Kaupunkiajossa XC40 käyttäytyy varsin tyylikkäästi ja ohjaus on kohtuullisen tarkka. Akut tuovat oman positiivisen lisäksi auton vakauteen. Toisaalta korkeahko painopiste tuo omat haasteensa mutkaisemmillä joksilla.

◀ Panoramakattoikkuna antaa mukavasti lisää tilantunnetta.

KUVAUKSET
(kaikki mahdolliset teollisuudesta hautajaisiin) yli 30v kokemuksella.

KASSATALON kuvapörssi
HYVINKÄÄ

PUH. (019) 439 470
WWW.KPFOTO.FI

KAIKKI MITÄ TARVITSET PYÖRÄILYYN

CHEBICI

chebici.fi | 09 286 559 | Vanha yhdystie 2 | 04430 Järvenpää

50
VUOTTA JA
1964 - 2014

VRK

VAASAN RAKENNUSKORJAUS
OY / AB

VASA BYGGNADSREPARATION
Vöyrinkatu - Vörögatan 13, 65100 VAASA - VASA

Sähkösyöppö

Voimakas moottori näkyy kuitenkin heti kulutusluvuissa. Tehdas lupaa keskilukulukseksi 23,8-25,0 kWh/100 km, meillä viikon koeajossa keskilukulutus oli 26,2 kWh/100 km. WLTP:n mukaisesti määritellyksi toimintamatkaksi tehdas ilmoittaa 400-418 km, mutta meidän ajotyylillä lämmen toimintamatka liikkuneen runsaassa 300 kilometrissä.

Kiitettävän kokoinen ajoakku on 78 kWh, jonka lataaminen tavallisesta kotipistorasiasta vie rasittavan pitkään eli 8 tunnin paikkeilla. Type 2 -johdolla lataus 80 prosenttiin kestää nopeimmillaan 40 min (150 kW) ja vähän rauhallisemmin 120 min (50 kW).

Jonkinlaisena loppupeukonnyksenä on häpeäkseni kerrottava, että ensimmäisellä latauskeralla kaivelin kaikki mahdolliset lokerot tavaratilassa ja penkkien alta löytäkseni latauspuihat. Meinasin jo hermostuksissani soittaa maahantuojalle, että edellinen koeajaja on unohtanut palauttaa latausjohdot. No löytyivähän ne lopulta – etupellin alta, jonka mielessäni tietenkin kuvittelin pelkäksi moottoritilaksi...

Volvo Cars on tarjonnut heinäkuun alusta alkaen täyssähköisten Recharge-autojen asiakkaille kattavan ja helpon pääsyn julkisille latauspisteille. Volvon ja latauspalvelujen tuottaja Plugsurfingin välinen uusi syvempi

◀ ▶ Sisätiloiltaan XC40 Recharge on taattua Volvo-laatua.

yhteistyö tuo Volvon asiakkaille huomattavasti edullisemmat lataushinnat ympäri Eurooppaa sijaitsevista Ionityn latauspisteistä, joita on tällä hetkellä yli 340 kappaletta 24 Euroopan maassa.

▼ Kameroiden monipuoliset kuvakulmat helpottavat Volvon pyörittelyä ahtaissakin paikoissa.

Lyhyestä virsi kaunis

Yhteiskunnan selkärangasta kannattaa pitää huolta

Jo ennen koronaa THL:n tilastoissa näkyi tutkijoita huolestuttanut ilmiö; liikkumisongelmat ovat yleistymässä keski-ikäisillä ja iäkkäillä. Yleisin liikuntakykyä häiritsevä tekijä on tuki- ja liikuntaelinten (tule)kipu, kuten selkä- tai polvikipu tai kaatumisen aiheuttama murtuma. Nämä vaivat ovat niin yleisiä, että ne heikentävät merkittävästi suomalaisten työ- ja toimintakykyä. Tule-ongelmat ovat myös usein yhteydessä muihin kansansairauksiin, kuten sydäntauteihin, diabetekseen ja masennukseen.

Tule-ongelmat tulevat yhteiskunnalle kalliiksi aiheuttaen noin 950 000 avoterveydenhuollon käyntiä vuodessa. Jos käynnit jakautuisivat tasaisesti vuoden jokaiselle tunnille, olisi avoterveydenhuollon tule-käynntejä yli 100 per tunti, ympäri vuorokauden. Työikäisillä tule-ongelmat aiheuttavat noin 14 000 henkilötyövuoden menetyksen pelkästään Kelan maksamina sairauspäivinä.

Väestön ikääntyessä nopeimmin Euroopassa, tilannetta ei ratkaista vain terveydenhuollossa. Tule-ongelmien ehkäisyyn ja tule-terveyden edistämiseen on olemassa tehokkaita keinoja. Tule-terveyttä edistävä arkiympäristö on kunnissa. Kuntalaisten hyvinvointi ja toimintakyky ovat myös talouskasvun edellytyksiä.

TULE ry:n kokoama Kansallinen TULE-ohjelma "Kohti tuki- ja liikuntaelinterveyttä edistävää yhteiskuntaa" sisältää keinoja tule-terveyden edistämiseksi val-

takunnallisesti, alueellisesti sekä kunnissa ja terveydenhuollossa.

Ahdistuneisuushäiriöt johtavat entistä useammin sairauspoissaoloihin

Vuonna 2020 Kelan korvaamien sairauspoissaolojen määrä väheni ja myös mielenterveysperusteisten päivärahopäivien kasvu tyrehtyi. Masennukseen perustuvat sairauspäivärahopäivät vähenivät, mutta ahdistuneisuushäiriöihin perustuvien sairauspäivärahopäivien määrä kasvoi edelleen.

Sairauspäivärahalla korvattut sairauspoissaolot yleistyivät vuosina 2016–2019. Kasvu johtui mielenterveyden häiriöihin perustuvien sairauspäivärahopäivien yleistymisestä.

Tuoreessa tutkimuksessa selvitettiin sairauspäivärahalla korvattujen poissaolopäivien määrän kehitystä vuosina 2005–2019 sukupuoli-, ikä- ja diagnoosiryhmittäin. Tutkimusblogissa kehitystä seurataan vuoteen 2020 saakka.

Tulosten mukaan mielenterveyden häiriöistä johtuvien sairauspoissaolopäivien määrän kasvu oli 16–34-vuotiailla jatkunut jo pitkään, mutta kasvu jyrkkenei ikävälillä 2016–2019. Sen sijaan 35–49-vuotiailla ja 50–67-vuotiailla selvä kasvu on keskittynyt vasta vuoden 2016 jälkeiseen aikaan.

Tutkimuksen mukaan nimenomaan masennus- ja ahdistuneisuushäiriöt ovat olleet mielenterveysperusteisten sairauspäivärahopäivien kasvun taustalla kaikissa sukupuoli- ja ikäryhmissä. Ahdistuneisuushäiriöiden kasvu jatkui myös vuonna 2020, mutta masennushäiriöihin perustuvat päivärahopäivät vähentyivät.

CERAMIC PRO -KERAAMISET PINNOITTEET RASKAALLE KALUSTOLLE!

- Kaluston puhtaanapito on helppoa!
- Ehkäisee maalipinnan haalistumista!

OHYVÖNEN.FI

Hämeenlinna - Puh. 045-179 8080

KARTTULAN APTEEKKI

Kissakuusentie 1
p. (017) 383 1130
ma-pe 9-18, la 9-14

TERVON APTEEKKI

Urheilutie 1
p. (017) 387 2168
ma-pe 8.30-16.30, la 9-13

KETO-UUTUUEDET!

Keto-150 Karate
Keto Forst W takaterällä
360°-Rotaattori

Keto Harvesters

www.kone-ketonen.fi

Puhdasta energiaa tyrnipelloilta

likka Löytty

Anneli ja Reijo Koivu perustivat Koivun tyrnitalan vuonna 1993. Kummallakaan ei ollut maanviljelykokemusta puhumattakaan omista pelloista. Kokemusta tyrnin puristamisesta vapaa-aikana sen sijaan oli kertynyt jonkin verran vuosien varrella. Koivut asuvat rannikolla ja olivat kertomansa mukaan keränneet luonnosta joskus tyrnejä ja puristaneet niistä mehua kotitarpeiksi.

Kun Anneli Koivu jäi tilapäisesti työttömäksi, mietittiin eri vaihtoehtoja, kuinka jatkaa. Halu oli pärjätä itse, ettei olisi muiden armoilla. Jos ei työmarkkinoilta löytyisi mitään, olisi työllistettävä itse itsensä.

Hän kertoo nähneensä työttömyyskaudella unta, jossa hän käyskenteli pellolla suurten tyrnipensaiden keskellä.

– En ollut koskaan nähnyt sel-

laisia viljelmiä, koska mitään ei ollut vielä siihen aikaan.

Anneli Koivu kertoi miehelleen seuraavana aamuna unestaan, ja pariskunta naureskeli unelle aamupäivän. Iltapäivällä hymy kuitenkin hytyi ja unen herättämää ajatusta lähdettiin pohtimaan kunnolla, voisiko tyrnin viljelyssä olla mahdollisuus.

Ja muutaman vuoden kuluttua näkyvä Koivun tyrnitalan pelloilla vastasi unen näkyä.

Päätimme lähteä liikkeelle asiasta, jota molemmat arvostivat ja josta kumpikin piti. Idea oli kokeilemisen arvoinen.

Tosin ajatus herätti hilpeyttä

– paikoin jopa ilkeämielistäkin – naapuristossa. Ei mm. uskottu Koivujen saavan sijoittamiaan varoja koskaan takaisin.

– Oli yllättävää huomata, kuinka paljon se herätti tunteita, että joku jolla ei ole maajussitaustaa ryhtyy viljelemään. Onneksi turha vähättely ja ihmettely ovat jäänyt vuosien kuluessa pois.

Sukupolvenvaihdos hämmöttää

Aluksi tyrnitalaa pyöritettiin sivutoimisena, mutta kun vauhtiin päästiin, siirtyi Reijo Koivu kokopäiväisesti omaan yritykseen.

Virallisesti Anneli on eläk-

keellä tänä päivänä, mutta hoitaa tyrnitalan taloushallinnon, markkinoinnin, somen ja esimerkiksi tyrnihillojen valmistuksen ja jauheen pussituksen Reijon kantaessa vastuun varsinaisesta tuotannosta ja viljelyksistä.

Tyrnitalan alku oli Koivujen kertoman mukaan pelkkää investointia; peltojen hankinnan jälkeen piti rakentaa elintarvikehuoneistot ja tyrnihallit. Monta vuotta kuluikin ennen kuin tila alkoi tuottaa positiivista tulosta. Istutettu tyrnipensas ei suinkaan ala tuottaa saman tien satoa, vaan ottaa oman aikansa kypsyä tuottavaksi kasviksi. Anneli

Koivu oli ollut it-alalla liike-elämässä ja taloushallinto oli tullut tutuksi, mikä helpottaa oman yrityksen luotsaamista.

– Mutta se, että lähdimme liikkeelle täysin puhtaalta pöydältä, opetti meitä myös alasta. Me kasvoimme tavallaan omien markkinoiden myötä, hän lisää.

Tänä päivänä Koivun tyrnitalalla on noin 2000 tyrnipensasta. Eri ikäisiä ja useita eri lajikkeita. Osa on myös luonnonkantaa. Tyrnipeltoa on noin 2,3 ha ja metsämaata 2,1 ha. Tilalla sijaitsevat tuotanto- ja varastotilat.

– Nuorin lapsemme Ville (29) osti perheineen talon parin kilometrin päästä nelisen vuotta sitten. Hänellä on 0,5 ha peltoa pihapiirissään, jossa on kasvamaassa nyt 300 tyrnipensasta. Ville aikoo jatkaa tilan toimintaa. Saattaa olla, että jo ensi vuonna teemme sukupolvenvaihdoksen ja Reijo jää eläkkeelle, aprikoi Anneli Koivu.

Kaikki vitamiinit talteen

Koivut ovat kuulleet kommentteja, että tämä tyrnin viljely ja teollinen puristus eivät ole aitoa, eikä verrattavissa luonnon marjojen puristamiseen.

Kun luonnosta kerätyt tyrnimarjat puristetaan puristimella, mukaan tulevat kaikki hämmäkin seitit ja roskat luonnosta. Marjan parhaat osat eli kuori ja siemenet jäävät puristimeen eli menevät hukkaan ja tuloksena on pelkkä liemi.

Koivujen tilalla kerätyistä tyrneistä leikataan oksat pois ja marjat ravistetaan ja pakastetaan täysin puhtaina. Marjat murskataan ja soseutetaan, jolloin mehuun saadaan mukaan iso osa kuorista ja siemenistä.

Useiden vuosien kehittäytyön tuloksena Reijo Koivu on kehittänyt murskausmenetelmän, jolla tyrnin siementen sisältämä vi-

tamiinirikas öljy saadaan talteen.

Perinteisesti kauppojen hyllyiltä löytyvät tyrnimehut ovat prässimehuja, joista pastöroinnin myötä menetetään loputkin vitamiinit.

Jalostuksella entistä vitamiinipitoisempia marjoja

Tyrni on yksi maailman tutkituimpia marjoja, ja sitä on alettu viljellä ympäri maailmaa mm. Kiinassa ja Intiassa todella käsittelemättömillä hehtaarimäärillä.

Marjan ympäriltä järjestetään myös kansainvälisiä tyrnikonferensseja, joihin Koivutkin ovat osallistuneet.

– Siellä kuullaan viimeisintä tietoa niin uusista marjalajikkeista kuin alaa uhkaavista tuhohyönteisistäkin ja muista ajankohtaisista asioista, Anneli Koivu kertoo.

Joku on arvostellut myös tyrnin jalostusta, mutta Koivut painottavat, että kasveja jaloste-

taan entistä parempien kasvien toivossa.

– Eihän kukaan syö villikauraa tai villiperunaa, niitä ei ole olemassakaan. Ei jalostuksessa itsessään ole mitään pahaa. Tyrnejä jalostamalla ollaan kehitetty yhä vitamiinipitoisempia lajikkeita. Niissä on enemmän C-vitamiinia, ne on helpommin käsiteltäviä, marjat ovat suurempia ja osittain jopa paremman makuisia, Anneli Koivu luettelee.

Tyrnituotteita on Koivuilla myynnissä sekä mehuna että jauheena. Jauheessa korostuu E-vitamiinin määrä sekä tieteen kuitujen runsaus, mehussa puolestaan on enemmän C-vitamiinia ja muita aineita hieman eri pitoisuuksina kuin jauheessa. Käyttö on pitkälti tottumuskysymys, jos mehun maku on liian hapan, saattaa jauhe soveltua paremmin jne.

Tuotekirjoon kuuluu myös kylmäpuristettu aroniamehu. Kasvaapa tilalla myös erilaisia

viinirypälelajikkeita.

Hyvää palautetta

Yritykselle on kehittynyt lähes kolmenkymmenen vuoden aikana uskollinen asiakaskunta, joista pitkäaikaisimmat asiakkaat ovat luottaneet Koivujen tyrnituotteisiin jo yli 20 vuotta.

– On ollut mukava huomata kiertäessämme markkinoilla eri puolilla Suomea, että monista asiakkaista on tullut ihan tuttavikin vuosien mittaan. Monet kyselevät jo etukäteen, koska taas tulemme paikkakunnalle. Palaute on ollut todella hyvää ja ystävällistä, Anneli Koivu toteaa tyytyväisenä.

Koivun tyrnitala käynnisti vuonna 2013 oman verkkokaupan, joka on kehittynyt todella myönteisesti. Moni jää ”koukuun” maistettuaan ensimmäisen kerran Koivujen tyrnimehua ja huomattuaan, kuinka hyvää se on. Varsinkin ihmiset, jotka käyttävät tyrnimehua säännöllisesti ovat huomanneet eron Koivun tyrnitalan tuotteen ja kauppojen hyllyillä olevien kilpailevien tuotteiden välillä.

– Meidän mehumme myydään kylmätiskistä, koska se on tuoretuote. Toki se säilyy avaamattomana kylmässä kuukausiakin, mutta sitä ei säilytetä lämpimässä kaupanhyllyssä, kuten muiden tuottajien tyrnimehuja, Koivu täsmentää.

Hotelleille ja ravintoloille myytäessä on suuri kilpailuetu, että voidaan todistaa tuotteiden – mehujen ja hillojen – valmistetun puhtaasti ja vastuullisesti elintarvikeviranomaisen valvonnan alaisena.

Lähiruoka on nostanut arvostustaan, eikä halpa hinta pelkästään ohjaa kulutusta niin voimakkaasti.

– Käymme myymässä myös REKO-lähiruokapiireissä Turussa, Naantalissa, Porissa, Raumalla ja myös uutena Etelä-Suomessa, lisää Anneli Koivu. – Kotisivullamme on myös tyrnireseptejä, esimerkiksi tyrnitorttu, joka on ollut kovin pidetty.

Tyrnitalan verkkokaupassa (kauppa.koivuntyrnitala.fi) ylläpidetään markkinakalenteria, josta voi tarkistaa, missä Koivut ovat myymässä.

◀ Anneli Koivu hoitaa tyrnitalan taloushallinnon, markkinoinnin ja tyrnihillojen valmistuksen. Hän on myös tuttu näky monilla markkinoilla.

▶ Reijo Koivu vastaa viljelyksistä ja tuotannosta.

Jarmo Ojanperä on tullut monille tutuksi Viestiveljet mieskuoron johtajana, mutta mies toimii aktiivisesti myös Kristillisten karavaanarien riveissä.

Mitä sinulle kuuluu?

– Ainahan se riippuu, että mihinkä vertaa elämäänsä, jos vaikka ottaa huomioon Jumalan huolenpidon elämän perustarpeisiin ja varjelukseen uskon tiellä, niin hyvää kuuluu.

Nyt hetkeen, niin kiirettä on ollut monenlaista. Kahta poikani olen auttanut remonteissa ja koronasta huolimatta saanut tehdä myös hieman hengellistä työtä. On jäänyt siis oman kodin puuhastelut tekemättä, mitä on suunnitellut. Toki en voi ohittaa perheessäni neljää lastenlasta, joita olemme vaimoni kanssa

hoitaneet aina tarvittaessa. Terveiden tilastani tietysti olen joka päivä kiitollinen Jumalalle ja hyvälle lääkäreille, kun ottaa huomioon mitä olen saanut kokea vuosien varrella.

Olet syntynyt uskovaiseen perheeseen. Miten vanhempi ovat löytäneet uskon tien?

– Pitää paikkansa, olen syntymästä saakka saanut kasvaa uskovaissa kodissa vanhempani seurassa Jumalan Poikaa Jeesusta Kristusta. He olivat hyvät vanhemmat.

Elämän muutos oli ihmeellinen heidän kohdallaan, kuinka Jumala johti heitä Hänen luokkensa. Varmaan tähän myös auttoi se, että suvussani oli uskovaisia ja he kantoivat esirukouksin. Avioliiton alkuvuosina isäni hieman juopotteli, mutta pyrki huolehtimaan perheestä ja hän oli sopuisa elämän vaihteluista huolimatta. Tältä osin oli turvallista asua kodissa. Erään kerran kuitenkin, kun isäni kulki huo-

nokuntoisena Seinäjoen kaduilla, niin hän näki elokuvateatterin mainoksen tulevasta elokuvasta, joka oli nimeltään ”Paluu helvettiin”.

Tämä pysäytti isäni ajattelemaan. Tuohon helvettiin minäkin ajaudun vielä syvemmin alkoholin vuoksi, jos ei tule muutosta. Lähin kirkko oli Seinäjoen vapaakirkko ja niin hänen jalkansa ohjautuivat sinne. Samaan aikaan äitini oli töissä ja hän tunsu sisimmässään kesken työn, että hänen pitäisi antaa elämänsä Herralle. Hän pyysi silloin esimieheltään lupaa lähteä kirkkoon.

Äitini askeleet johtivat myös samaiseen kirkkoon ja yhdessä he polvistuivat antaen elämänsä Jeesukselle Kristukselle. He myös palvelivat Herran työssä aina kuolemaansa saakka

Sinulla on pitkä ansiokas ja arvostettu elämän ura menossa. Mitä nostaisit esille nyt elämästäsi?

– Kiitos haastattelijalle, jos olet

näin nähnyt kohdallani. Tähän kuitenkin vastaan, että olen pyrkinyt tekemään sen mihin Herrani on minut kutsunut, johon on kuulunut monenlaista toimintaa aina näihin päiviin saakka. Tärkeintä kuitenkin on, että sydän on mukana ja uskollisuus siihen mitä tekee. Nostan kuitenkin esille yhden palvelutehtävistäni eli Viestiveljet yhteiskristillisen mieskuoron, joka on toiminut jo yli 27 vuotta. Tässä olen ollut lähes koko ajan, joka muutettiin myös Viestiveljet ry:ksi liittymiseni alkuaikoina. Hiukan vaikea kysymys taasen, että mitä nyt nostaisin esille elämästäni. Olen ollut nyt eläkkeellä kaksi vuotta ja tässä on tullut ajatelleeksi, että mitä tulevaisuus tuo tullessaan kohdallani, kun elämäkin tuntuu menevän niin kovaa vauhtia eteenpäin monin muutoksina. Löytyyköhän ”töitä” enää 65-vuotiaalle jatkossa. Työtöveiritkin kun ikääntyvät rinnallani. Yksi asia on ollut myös mielesäni kuitenkin viime aikoina, eli itsetutkistelu. Olenko jättänyt

oman hengellisyyteni hieman tuuliajolle ja liikaa keskittynyt vain annettuihin tehtäviin. Hyvä varmaan olisi ottaa itselle enemmän aikaa Herransa edessä.

Olet myös muiden osallistumisien ohella ollut Kristillisten karavaanareiden vastuuhenkilö.

– Kristillisiin karavaanareihin liityin 2011 ja siellä olen saanut palvella yhdessä muiden vastuuhenkilöiden kanssa. Tärkeimmäksi tehtäväksi näen siellä, että on saanut olla rakentamassa kristittyjen yhteyttä yli seurakuntarajojen. Kristityt karavaanarit toimivat myös omana yhdistyksenä kuuluen SF-Caravan yhdistykseen, jossa on 79 jäsenyhdistystä.

Miten korona on vaikuttanut toimintaan?

– Suurin vaikutus toimintaamme on näkynyt koronaepidemian aikana, että kokoontumisemme yhteisille treffeille ei ole ollut mahdollista. Pienempiä ryhmiä on varmaan kokoontunut oma-toimisesti, mutta yhdistyksenä meidän täytyy noudattaa valtakunnallista linjaa rajoitusten puitteissa. Koronan ja rajoitusten salliessa käynnistämme toimintamme niin pian kuin mahdollista ja paras toiminnan jatkamiselle on järjestää yhteiset treffit.

Mitä odotuksia, suunnitelmia karavaanaritoimintaan?

– Suunnitelmia täytyy tehdä aina ja toimintamme kannalta on tärkeää tulevaisuuteen katsoen, että saisimme nuorempia mu-

kaan vastuu ym. tehtäviin, sillä niin kuin monissa yhdistyksissä alkaa joukko ikääntyä. Yhdistyksessämme jäsenenä on nuortakin ikäluokkaa, joista varmasti löytyisi vastuunkantajia, kunhan vain saisimme heidät mukaan. Toivomme siis jäsenistöömme lisää nuorempaa ikäluokkaa, mutta toki edelleen kaikenikäiset ovat tervetulleita mukaan joukkoomme.

Näen, että tämänkin muotoisella toiminnalla on paikkansa viedessä evankeliumin sanomaa eteenpäin.

Odotukset toiminnassamme on, että voimme säilyttää yhteisen hengen Herramme kautta ja yhdistys olisi jatkossakin myös yhteiskristillinen levähdyspaikka, missä voi olla oma itsensä.

Voisimme toteuttaa Herramme käskyä Joh.17.21 ”...että *be kaikki olisivat yhtä, niin kuin sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa, että hekin meissä olisivat, niin että maailma uskoisi, että sinä olet minut lähettänyt*”.

Haluatko kertoa vielä jotain?

– Lopuksi sanoisin, että aikanaan kun minut siunattiin uskontielle, niin annettiin seuraava ohje: ”Muista Jarmo rakastaa kaikkia Herran omia”. Tätä olen pyrkinyt noudattamaan ja tämän myötä olen saanut tehdä evankeliumin työtä yli seurakuntarajojen.

Virheitä tulee myös matkalla ja pettymyksiä, mutta muistan aina isäni sanat: ”Mene Jarmo eteenpäin, kyllä Herran hoitaa matkan varrella. Tärkeintä on, että emme jää paikalle vaan jatkamme eteenpäin”.

Matka siis jatkuu...

ILOUTISET.fi

Rautatieläisten Kristillinen Yhdistys ry

Vireä, kansainvälisiäkin yhteyksiä ylläpitävä yhdistyksemme kutsuu sinut mukaan toimintaansa.

Lisätietoja saat osoitteesta: www.railhope.fi,

sähköpostilla: rky@railhope.fi

tai soittamalla puheenjohtaja likka Löyttylle p. 0400 596120.

Olet sydämellisesti tervetullut joukkoomme!

Onko ahdasta? Tarvitsetko tilaa? Korjataanko?

RaKena tmi RAKENNUTTAA p. 044 572 4403 Karvia

Jarmo Ojanperä: Tärkeintä on, ettemme jää paikoillemme

Sunlightilla kohti auringonlaskua

Kimmo, Petri & Marko Janas

Matkailuauto vie voiton monen kohdalla hotellihuoneesta, tilaa saattaa toki olla hieman vähemmän, mutta kaikki omat tavarat ovat mukavasti mukana, vaikka vaihtaisi yöpymispaikkaa monta kertaa viikossa. Ja tietenkin, jos haluaa nauttia luonnosta kalas-

Matkailuautojen ensirekisteröintien määrä on kasvanut reippaasti parin viime vuoden aikana, eikä synnä ole pelkästään koronan aiheuttama kotimaan matkailun lisääntyminen, vaan suuntaus lähti liikkeelle jo ennen pandemiaa vuonna 2019.

tellen tai marjoja poimien, mikäpä olisi motorhomea helpompi matkailumuoto.

Leirintäalueita koluten

Me päätimme tutustua tähän lomailumuotoon puoli-integroidun matkailuauto Sunlight T68 Adventure Editionin kyydissä. Ja

pakko myöntää, että olimme täysin myytyjä noin 1700 kilometrin kierroksen jälkeen. Tutuiksi tulivat niin Hangon Silversandin, Porin Yyterin ja Tuurin Kyläkaupan leirintäalueet.

Silversandin merimaisemat olivat hienot. Alueella toimivien ravintolan ja baarin tarjonta ja palvelu todella hyvät. Yöpymissä maksussa 20 euroa hengeltä taisi olla pieni ruotsalaislisä...

Yyteri oli pettymys hintansa puolesta, ja paikka kaipaisi myös reipasta kasvojen kohotusta. Paikat ja sähkötolpat leirintäalueella olivat ajan kuluttamat. Seitsemän euron aamupala muistutti jonkun vanhan leirikoulun tarjontaa. 38 euroa kahdelta aikuiselta oli liikaa vaadittu tästä paikasta.

Tuurin Kyläkaupan leirintäalue oli puolestaan mukava ja toimiva kaikin puolin, johtuen siitä, että se on näistä leirintäalueista uusin. 23 euron yöpymismaksussa kahdelta hengeltä oli hinta ja laatu kohdallaan.

Autossa riittää pituutta

Sunlight on rakennettu Fiat Ducato Lightin alustalle, mikä onkin yksi suosituimpia matkailuautojen alustoja. Sunlightia kiidättää Fiatin 2,3-litrainen Mjet, 140-hevosvoimainen diesel, jonka jatkeena on 9-pykäläinen automaattivaihteisto. Oli yllättävää havaita, kuinka mukavasti 140 hevosvoimaa riitti 2878-kiloisen auton liikutteluun. Ohitustilanteissa Sunlight ei tietenkään syöksähdä kuin hauki kaislikosta, mutta ei kuitenkaan jää moottoritelläkään muiden jalkoihin. Fiat on uudistanut automaattivaihteistonsa, ja se pelittää nyt todella sulavasti. 90 litran polttoainetankki puolestaan turvaa varsin pitkän jotoksen ilman tankkaustaukoa.

Pakko on tunnustaa, että 740 cm pitkän auton pyörittely ahtaissa paikoissa ei ole mitään herkkua – varsinkaan peruuttaminen. Jos ei etukulma raapaise sähkötolppaan, niin takakulma sitten ainakin suomalaisen petäjään... Onneksi autossa on

▶ Etupenkit voi kääntää asunto-osan ruokailun tai vaikka illanistujaisen ajaksi.

isot sivupeilit ja peruutuskamera, joka tosin olisi voinut olla hieman ylempänä laajemman näkymän vuoksi. Toisaalta, kun autolla on pituutta, löytyy sisältä myös mukavasti tilaa eikä ahtauden tunne häiritse.

Mittaristo on sijoitettu varsin syvälle kojelautaan, joten kirkkaassa auringonpaisteessa ajassa nopeusmittarin lukeminen oli ajoittain vaikeaa. Mutta kuka sitä nyt nopeusmittaria käyttää, ei kun menoksi vaan. Radio vaatii tovin opetella käyttämään, mutta loppu hyvin, kaikki hyvin.

Suloista Suomeamme kiertäessä olisi kaivannut navigaattoria, mutta tähän Sunlight -versioon sitä ei ollut ladattu. Isossa kosketusnäytössä oli toki valmiudet sille, ja kartta olisikin näkyvä varmasti varsin selkeästi.

Asumisviihtyvyyttä pyörien päällä

Auto on rekisteröity viidelle ja vuodepaikkoja on neljä. Toisen, takaosan kaksoisvuoteen voi halutessaan leventää kolmelle sopivaksi, joten tarvittaessa autossa voi nukkua jopa viisi aikuista. Toisen kaksoisvuoteen saa laskettua ruokailutilan yläpuolelta.

Mielenkiintoinen huomio oli, että takavuoteessa nukkuen toisen nukkujan kääntyily heilautti koko autoa – ja herätti tietenkin herkkäunisen kumpunan. Synnä lienee pitkä takaylitys, jonka päällä vuode sijaitsee eli keikkui tavallaan ilmassa. Katosta laskettava vuode oli sitä vastoin huomattavasti vakaampi, koska se sijaitsee akselien (404 cm) välissä.

Meillä kokeiltavana olleessa versiossa viides istuinpaikka oli irrotettu, joka mahdollista sujuvamman liikkumisen asunto-osan ja ohjaamon välillä.

Kierroksemme aikana ei todellakaan tarvittu lisälämmitystä, mutta autossa on sähkökäyttöinen Combi 6E -lämmitys, jota operoidaan digitaalisella käyttöpaneelilla.

Asunto-osassa on lukuisia säilytyslokeroita ja hyllyjä, mutta korkeaa komerotilaa jäämme kaipaamaan. Onneksi matkan varrelle ei sattunut esimerkiksi rippijuhlia, joihin olisi pitänyt pukeutua rypyttömiin juhlaatteisiin. ▶

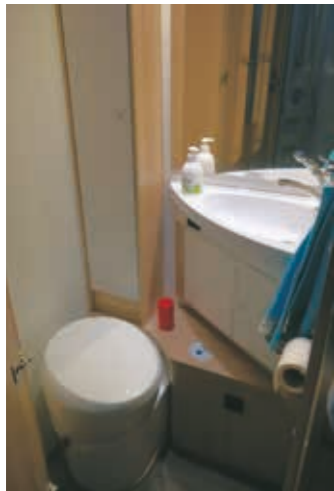
▶ Ohjaamo on musta ja asunto-osa hopeanvärinen. Myös etupuskuri on maalattu mustaksi. Sähköinen askelma laskeutuu ulos helpottamaan asunto-osan nousua.

- ▲ Suihkun käyttö vaati lattialevyn nostamisen paikoiltaan.
- ▼ Suihkutila riitti mukavasti alle 90 -kiloisen aamupesun, tosimiehellä hartioista hieman ahdisti...

- ▼ Wc oli asiallinen ja toimiva – kuvan tuoksukynttilä ei kuulunut koeajovarustukseen...

- ▲ Toisen kaksoisängyn sai laskettua ruokailu-/istuskelutilan päälle. Levottomasti nukkuvalla oli tarjolla myös suojaverkot sängyn reunoille.

Wc ja suihkutila on erotettu toisistaan päinvastoin kuin monella kilpailijalla. Mutta tästä syystä suihkutila on sen verran pieni, että tosimiehen hartiat (ei siis maha!) ottivat seiniin kiinni. Ja aamuerätyks oli täydellinen, kun paljas selkä kosketti kylmään seinäpintaan...

Wc:n ovea pystyi käyttämään myös erottamaan vuodeosasta muusta asunto-osasta. Aterioiden valmistus onnistuu 3-paikkaisella kaasuliedellä. 167-litraisessa jääkaapissa on 29 litran pakastinosuus, joten jokaisessa kyläkaupassa ei tarvitse pysähtyä täydentämään

varastoja.

Hintaa tälle herkulle kertyy 71 670 euroa, mitä ei voi pitää liian rasvaisena, onhan kyseessä kuitenkin hyvin varusteltu 7,4-metrinen talvilämmin matkailuauto.

- ▼ Leveäksi muunneltu takasänky olisi kaivannut ohuen petauspattjan keskikohdan peittämiseen.

- ▲ Tilavassa tavaratilassa kulki mukana kätevästi kaksi polkupyörää.

- ▲ ▼ Suomalainen mäntymetsä vaati veronsa, ja takakulman valo tippui peruuttettaessa...

**HALUATKO
SÄÄSTÄÄ
ENERGIAA JA
RAHAA?**

Säästetään kaukolämpöä, maakaasua, nestekaasua, öljyä ja käyttövettä kiinteistöissä. Globaalisti ainutlaatuiset ja varmat järjestelmät toteuttavat n. 10-30 % säästöjä nopeassa takaisinmaksuajassa.

OTA YHTEYS, NIIN TEEMME TARJOUKSEN !

petri.aalto@aida-energy.com
www.aida-energy.com

TERVETULOA!
Hengellisille treffeille
Lohenpyrstöön 10.-12.9.2021

Yhteystiedot:
Lohenpyrstöntie 53, 92140 Pattijoki (Raahe)
puh. 044 716 7803
lohenpyrstosfc@gmail.com

Järjestäjinä:
SF – Caravan Lohenpyrstö ry
Kristillinen karavaanariyhdistys ry

Tosimiehet start your engines!

Netistä:

- lehtitilaukset
- osoitemuutokset
- vanhat numerot
- kaupan tuotteet

www.tosimies-lehti.fi